

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA

KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

2021. június

A közösségi média és az online platformok szabályozása az Európai Unióban

Elemzés

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

infoszolg

Képviselői Információs Szolgálat
infoszolg@parlament.hu

Készítette:

SIMSA TÜNDE

Országgyűlés Hivatala

Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság

Képviselői Információs Szolgálat

Tel.: 441-6486

E-mail: infoszolg@parlament.hu

Az elemzés belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A háttéranyag a téma külföldi jogi szabályozásának és gyakorlatának összefoglalását tartalmazza.

Lezárva: 2021. május 5.

További háttéranyagainkat megtalálhatja a parlamenti hálózaton
és az Országgyűlés honlapján elérhető információs oldalainkon:
<http://intra.parlament.hu/infoszolg/> | www.parlament.hu/infoszolg

Kérdéseivel és észrevételeivel forduljon bizalommal munkatársainkhoz!

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	2
Az online platformszolgáltatók szabályozása	3
Németország	6
Az online platformok használata Németországban	6
Előzmények	7
A Hálózati Végrehajtási Törvény (NetzDG)	7
A NetzDG hatálya alá tartozó platformok jelentései	10
A NetzDG hatása	13
Franciaország	15
Az online platformok használata Franciaországban	15
Előzmények	16
Törvény az internetes oldalakon található gyűlölködő tartalom elleni küzdelemről (Loi Avia)	16
Ausztria	18
Az online platformok használata Ausztriában	18
Előzmények	19
A kommunikációs platformokról szóló törvény (KoPI-G).....	19
Az Európai Unió jogszabályjavaslatai	22
Az online platformok használata az Európai Unióban	22
Előzmények	23
A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály tervezete (DSA).....	24
A digitális piacokról szóló jogszabály (DMA).....	29
Melléklet: A NetzDG hatálya alá tartozó szolgáltatók jelentéseinek elérhetősége (Válogatás)	31
Felhasznált irodalom	32
Ajánló	37

BEVEZETŐ

A közösségi média és az online platformok szabályozása a hazai és az uniós jogalkotás aktuális, egyben megosztó kérdése. A gyűlöletbeszéd és a jogellenes tartalmak elterjedése, az alapjogok sérülése, valamint a szolgáltatók sokszor átláthatatlan panaszkezelése a jogalkotókat a platformok fokozott szabályozására készítette.

Mivel a platformok nem tekinthetők hagyományos médiaszereplőknek, a jogalkotók számára új narratívák kidolgozása vált szükségessé. A kezdeti szabályozások az offline világhoz nyúltak vissza, azonban a korábban alkalmazott normák nem ültethetők át teljes mértékben az információs társadalomban dominánssá váló online szektorra.

Az elemzés az Európai Unióban és a tagállamokban a legutóbbi években zajló eseményeket mutatja be. A globális óriásplatformok szabályozására elsőként a német törvényhozás tett lépéseket, és 2017-ben megszavazta a Hálózati Végrehajtási Törvényt. Ezt követően 2020-ban a francia és az osztrák törvényhozás döntött hasonló módon és erősítette meg az állam kontrollját a szolgáltatók felett. A két országban a törvények hatálybalépése egészen más fordulatot vett: a francia törvény nem állta ki az alkotmányos normakontrollt, az osztrák jogszabály 2021 januárjában hatályba lépett.

A belső piacok egységes szabályozása érdekében az Európai Bizottság is elkészítette a kérdést szabályozó tervezeteit, a digitális piacokról szóló és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályokat. Minkét tervezet átfogó és komplex módon kívánja keretek közé emelni a szolgáltatókat.

Az elemzés a fenti logika mentén haladva első körben ismerteti az online platformok térnyerését és a jogi szabályozás nehézségeit, majd külön-külön bemutatja a fent vázolt törvények és javaslatok részleteit. A fejezetek nem egyforma terjedelműek: a német törvény esetében nemcsak a jogszabály ismertetésére nyílik lehetőség, hanem az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatainak összegzésére is. Az osztrák szabályozásnál a szolgáltatók még nem publikáltak jelentéseket a szabályozás újszerűsége miatt, így ezek elemzése sem lehetséges; a francia törvény markáns pontjai pedig alkotmányellenesnek minősültek.

Az elemzés célzottan az elfogadott jogszabályok bemutatására törekszik, tagállamok előkészületben lévő szabályozásaira nem tér ki. Ez alól kivételt jelentenek a Bizottság javaslatai, mivel jelentőségüknél fogva megkerülhetetlenek.

Az elemzés terjedelmi korlátok miatt nem ismerteti azokat a jogterületeket, amelyek gyakran összefüggésbe hozhatóak az illegális tartalmakkal (pl. szellemi tulajdon védelme), azonban a tárgyalt jogszabályokban nem kapnak hangsúlyos szerepet. A szolgáltatók önálló hatáskörben megalkotott, a saját felületüket szabályozó dokumentumai komplex jellegük miatt ugyancsak külön elemzést igényelnek.

Az elemzésben szereplő adatvizualizációk a háttéranyaghoz készültek.

AZ ONLINE PLATFORMSZOLGÁLTATÓK SZABÁLYOZÁSA

A közösségi platformok alapvetően alakították át a nyilvános kommunikációt. Korábban elképzelhetetlen tömegek vonultak be a tartalom előállításába és megosztásába, a kapcsolattartás és az aktív kommunikáció jelentősen könnyebbé vált. Azonban a struktúraváltás számos negatív következménnyel is járt: egyrészt a közösségimédia-szolgáltatók által használt algoritmusok a felhasználók érdeklődéséhez leginkább illeszkedő tartalmat kínálják fel, ezáltal egysíkúvá vált az információhoz jutás, kialakul a szűrőbuborék. Másrészt a hagyományos újságírás – és az azzal járó szerkesztői felelősség – visszaszorult, a hírfogyasztásban a hamis hírek egyre nagyobb teret nyernek, akár csak a gyűlöletbeszéd. A gyűlöletbeszéd terjedése nemcsak a növekedés üteme miatt jelent új kihívást, hanem a terjedés gyorsasága és a globális jellege miatt¹. Szintén aggodalomra ad okot a brutális bűncselekmények online jelenléte, illetve ezek elkövetését támogató hozzászólások és a bűncselekmények online közvetítése².

A platformok (Facebook, Twitter, stb.) napjainkra megkerülhetlenné váltak. A szolgáltatók kapuórként viselkednek, mivel az algoritmusok használatával maguk döntenek az információ áramlásáról és a szűréséről. **A szolgáltatók saját hatáskörben alakítják ki a platformjukon elvárt viselkedés elveit, az elveket jellemzően az általános szerződési feltételekben rögzítik. Ezek a jogrendszeren kívüli szabályozások komoly hatást gyakorolnak az alapjogok érvényesülésére.** További probléma, hogy a kialakított szabályrendszerekben az üzleti érdekek is megjelennek.

A közösségimédia-szolgáltatók nem tekinthetők hagyományos médiaszereplőknek, a tartalom előállításában nem vesznek részt, a felhasználók által készített tartalmat közvetítik, vagyis hiányzik a hagyományos szerkesztői kontroll és felelősség. **Jogi aspektusból tekintve közvetítő szolgáltatóknak minősülnek.** A közvetítő szolgáltatások szabályozása térségenként eltér, az amerikai megoldás tágabb immunitást biztosít a szolgáltatóknak a jogsértő tartalmak kezelésében, az európai szabályozás a szigorúbb közvetített jogi felelősség gyakorlatát követi. Ugyanakkor az irányadó uniós elv értelmében a szolgáltatók nem felelősek a felületükön közzétett tartalomért egészen addig, ameddig tudomást nem szereznek a jogsértésről³. Ez az ún. *értesítés és eltávolítás* eljárás (notice and take down)⁴.

Az Európai Unió húsz évvel ezelőtt alkotta meg a platformokat szabályozó Elektronikus kereskedelemről szóló irányelvét⁵. Az irányelv elfogadása óta eltelt időszakban megváltozott az online környezet, új kihívások keletkeztek⁶. A tagállamok önálló jogalkotásba kezdtek az

¹ Nagy Krisztina: Facebook files – gyűlöletbeszéd törölve? A közösségimédia-platformok tartalom-ellenőrzési tevékenységének alapjogi vonatkozásai. In.: Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog – A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása. Szerk: Polyák Gábor. Budapest, 2020. URI <http://pea.lib.pte.hu/handle/pea/23431>

² Koltay András: A social media platformok jogi státusa a szólásszabadság nézőpontjából. In.: <https://media-tudomany.hu/archivum/a-social-media-platformok-jogi-statusa-a-szolasszabadsag-nezopontjabol/> [Letöltés: 2021. április 5.]

³ Nagy op. cit. p.: 118.

⁴ Imre Melinda: Az internet-szolgáltatók felelősségének szabályozása a szerzői jogot sértő tartalmak tekintetében. In.: Iustum Aequum Salutare II. 2006/1–2. http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/200612sz/2006_1-2_2disser2.pdf

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól ("Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv") In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0031&from=EN> [Letöltés: 2021. április 20.]

⁶ Európai Bizottság: E-kereskedelemről szóló irányelv. In.: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/e-commerce-directive> [Letöltés: 2021. április 12.]

utóbbi években – pl.: Németország, Ausztria –, hogy kontrollt szerezzenek az online térben egyre burjánzó bűncselekmények felett. Mindezzel párhuzamosan az Unió is elkészítette saját javaslatcsomagjait az online tér szabályozására, amelyeket a Bizottság 2020 decemberében jelentett be⁷.

Az online platformokat szabályozó jogi normák nem előzmény nélküliek. A posztindusztriális társadalmakban az ipar helyét a szolgáltatások, a tőke szerepét az adat és az információ veszi át, a gépeket a számítógépek helyettesítik. Míg korábban a gépek a munka elvégzésének könnyítését szolgálták, addig napjainkban a döntéseket meghozó kódok aktívan szervezik, alakítják életünket, a mesterséges intelligencia bevonásával pedig előre meg nem jósolható irányba – az embertől, a fejlesztőtől független módon – zajlik a változás.

A közvetítő szolgáltatók egyrésztől részben átvettek olyan feladatokat, amelyek korábban másoknál összpontosultak (pl. vásárlás fizikai boltban), másrésztől kialakultak az offline világban ismeretlen funkciók. **A jog számára az ember és a kód párhuzamos értelmezése nehézséget okoz, az ehhez szükséges narratívák még nem szilárdultak meg, amely tanácsalansághoz vezet a jogalkotásban.**

A kezdeti szabályozások a korábbi offline világból ismert keretrendszer használatából indultak ki és ültették át a gyakorlatba. Első körben a postát tekintették alapnak az internet szabályozásánál, majd ennek kudarca után következett a média, mint viszonyítási alap. Azonban a média alapvető szerkezeti eleme, a *szerkesztés elve* – ahogyan fentiekben kifejtésre került – nincs jelen a platformok esetében. A fenti metaforák (posta, média) nem illeszthetőek pontosan az online szolgáltatókra. További feszültséget okoz az a kérdés, hogy a közösségi média üzleti érdekei és az alapvető jogok, hogyan illeszthetőek össze⁸.

Németország az első uniós állam, amely a nemzeti jogalkotás keretén belül szabályozta a közvetítő szolgáltatókat. Példája mintaként épült be más államok jogalkotásába. Az osztrák törvény 2021-ben lépett hatályba, a német és az osztrák jogi norma számos hasonlóságot mutat. Mindkettő a jelentős felhasználókkal rendelkező, tartalommegosztásra szakosodott szolgáltatókra terjed ki. A német törvény a *közösségi hálózatok* elnevezést, az osztrák a *kommunikációs platformok* kifejezést használja. Közös a két szabályozásban, hogy elvárja a szolgáltatóktól az **átlátható panaszkezelést**, valamint a panaszkezelés alá vont tartalmakról készített **jelentés publikálását**. A panaszkezelés során a büntető törvénykönyvben meghatározott **bűncselekményeknél** a szolgáltató költés fellépni, valamint a nyilvánvalóan jogellenes tartalmat **24 órán belül törölni vagy a hozzáférést korlátozni**. A végrehajtáshoz szankció párosul: amennyiben a szolgáltatók szabálysértést követnek el, a hatóságok **bírságot szabhatnak ki**.

⁷ Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról. COM/2020/825 final.

In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1608117147218&uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN> [Letöltés: 2021. április 6.]

Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (digitális piacokról szóló jogszabály) COM/2020/842 final. In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?qid=1608116887159&uri=COM%3A2020%3A842%3AFIN> [Letöltés: 2021. április 6.]

⁸ Zödi Zsolt: A jog és a kód. In.: Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog – A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása. Szerk: Polyák Gábor. Budapest, 2020. pp.: 15-19. URI <http://pea.lib.pte.hu/handle/pea/23431>

A francia törvény az elképzelések szerint ennél is szigorúbb szabályokat állapított meg a törlés határidejére vonatkozóan, bizonyos esetekben a szolgáltatóknak egy óra állt volna a rendelkezésére. Mivel az előzetes normakontroll során a francia törvény fenti passzusai alkotmányellenesnek minősültek, a francia szabályozás ezen pontjai nem léptek hatályba.

Az Európai Unió az elmúlt években számos eszközzel szabályozta a platformokat, ezek közé tartozik az AVMS⁹ irányelv módosítása és a GDPR¹⁰ rendelet hatálybalépése 2018-ban. Az uniós szabályozás mérföldkövének tekinthető az a két jogszabálytervezet, amelyet a Bizottság 2020 decemberében hozott nyilvánosságra. A digitális szolgáltatásokról szóló és a digitális piacokról szóló jogszabályok – elfogadásukat követően – **egységes szabályozást teremtenek a belső piacon**. A két jogszabálytervezet újragondolja a felhasználók, a platformok és a hatóságok felelősségét.

Ugyanakkor **az uniós jogalkotás a német vagy az osztrák szabályhoz képest szélesebb módon kívánja rendezni az online szolgáltatók jogi helyzetét**: a digitális szolgáltatókról szóló tervezet több szintű, **halmozott elvárásokat** fogalmaz meg. A legalapvetőbb elvárások már a hálózati infrastruktúrát kínáló közvetítő szolgáltatásokra (pl.: internethozzáférés-szolgáltatók, domainnév-regisztrátorok) is vonatkoznak, a legteljesebb szabályok az óriásplatformokat érintik. A tervezet célja a demokratikus ellenőrzés megteremtése mellett az egyenlő versenyfeltételek biztosítása, az árak csökkentése és a manipuláció visszaszorítása.

A digitális piacokról szóló jogszabálytervezet szintén nem áll meg a közösségimédia-szolgáltatóknál, a jelenlegi tervezet szerint hatálya kiterjed – többek között – a keresőprogramokra, videomegosztóplatform-szolgáltatásokra, a felhőszolgáltatásokra vagy az operációs rendszerekre is.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról. ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj> [Jelenlegi egységes szerkezetbe foglalt változat: 2018. december 18.]

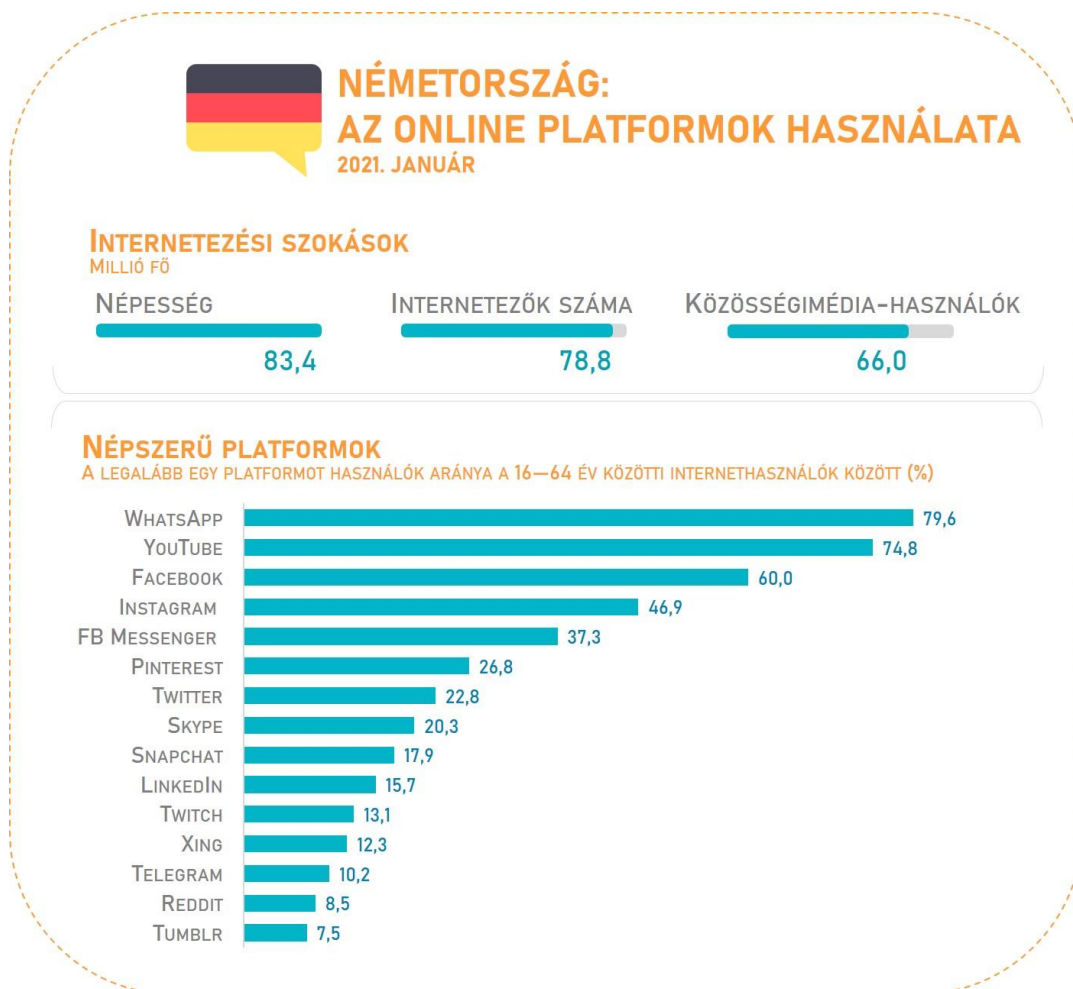
¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete. (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet). In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679>

NÉMETORSZÁG

Az online platformok használata Németországban

A közel 84 millió lakosú Németországban 2021 januárjában 78,8 millió fő használt internetet és 66,0 millió fő kommunikált a közösségi média felületein. Lakosságarányosan az internetet a népesség 94,0%-a, a közösségi médiát 78,7%-a használja aktívan.

A 16 és 64 éves korosztály körében a legnépszerűbb közösségimédia-platform a WhatsApp, ezt követi a YouTube, a harmadik helyen a Facebook áll. Az élmezőny után a középmezőnyben található az Instagram és a Facebook Messenger, harminc százaléknál kevesebb arányú részesedés ért el a Pinterest és a Twitter. A legnépszerűbb tíz platform között található még a Skype, a Snapchat és a LinkedIn¹¹.

1. ábra. Forrás: datareportal.com

¹¹ Datareportal: Digital 2021 – Germany. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-germany> [Letöltés: 2021. április 21.]

Előzmények

A Hálózati Végrehajtási Törvény¹² (Netzwerkdurchsetzungsgesetz, NetzDG) 2018. január elsején lépett hatályba¹³. A NetzDG célja a gyűlölet-bűncselekményekkel és más jogellenes tartalmakkal szembeni gyorsabb és hatékonyabb panaszkezelés kialakítása a közvetítő szolgáltatóknál. Ennek érdekében a büntető törvénykönyv szabályai az online térben is érvényesülnek¹⁴.

A jogszabály megalkotásához vezető úton fontos szerepet játszott a 2015-ös migrációs krízis, amely rávilágította a német kormányt a gyűlöletbeszéd és a félretájékoztatás elleni fellépés hiányosságaira¹⁵. Első lépésként a német kormány egyeztetést kezdeményezett a nagy platformszolgáltatókkal, majd megállapodást kötött a Facebookkal, a Twitterrel és a Google-lal a gyűlöletbeszédrel szembeni célozottabb fellépésről. A platformok vállalták, hogy a tartalmak ellenőrzése során figyelembe veszik a német büntető törvénykönyv passzusait¹⁶.

A NetzDG előkészítése során ellentmondásos vélemények jelentek meg a tervezetről: a jogszabályt üdvözlők a gyűlöletbeszéd és a szélsőséges megnyilvánulások elleni fellépés eszközeként tekintettek a törvényre, az ellenzők az online szólásszabadság és véleménynyilvánítás korlátozását vetítették előre.

A jogellenes tartalmak törlését a NetzDG megszületése előtt a Telemédia-törvény¹⁷ (Telemediengesetz, TMG) szabályozta, ennek értelmében a szolgáltatók eltávolították a jogsértő tartalmat, amennyiben tudomást szereztek róla, azonban a panaszkezelés módja és mechanizmusa a törvényben nem volt a NetzDG-hez hasonló módon részletezve.

A hatályba lépett NetzDG egyik legfontosabb eredménye, hogy a szolgáltatók kötelesek 24 órán belül törölni vagy korlátozni a hozzáférést a *nyilvánvalóan jogsértő tartalmaknál*, illetve ugyanezt az intézkedést meghozni a *jogsértő tartalmaknál* 7 napon belül.

A Hálózati Végrehajtási Törvény (NetzDG)

A hatályba lépett jogszabály azokra a profitorientált, internetes szolgáltatókra terjed ki, amelyek lehetővé teszik a felhasználók számára a **nyilvános tartalommegosztást**, és amelyek legalább kétféle regisztrált felhasználóval rendelkeznek Németországban. Az újságírói és szerkesztői felelősséggel bíró médiafelületekre, valamint az egyéni kommunikációs felületekre (e-mail és chat szolgáltatók, online játék felületek, értékesítési platformok, stb.) nem vonatkozik a

¹² Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (Netzwerkdurchsetzungsgesetz - NetzDG). In.: <https://www.gesetze-im-internet.de/netzdg/BJNR335210017.html> [Utolsó törvénymódosítás: 2021. március 30.]

¹³ A törvény 2017. október elsején vált hatályossá, azonban a szolgáltatók 2018. január elsejéig türelmi időt kaptak az előkészületekhez.

¹⁴ Danya He: Governing Hate Content Online: How the Rechtsstaat Shaped the Policy Discourse on the NetzDG in Germany. In.: International Journal of Communication 14(2020), p.: 3748. In.: <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/14213/3150> [Letöltés: 2021. április 9.]

¹⁵ Amélie Heldt: Germany is amending its online speech act NetzDG... but not only that. Internet Policy Review. April 2020. In.: <https://policyreview.info/articles/news/germany-amending-its-online-speech-act-netzdg-not-only/1464> [Letöltés: 2021. április 20.]

¹⁶ Nagy op. cit. p.: 151.

¹⁷ Telemediengesetz (TMG). In.: <http://www.gesetze-im-internet.de/tmg/BJNR017910007.html> [Utolsó törvénymódosítás: 2021. március 30.]

törvény. A NetzDG hatálya azokra a szolgáltatókra is érvényes, amelyek nem rendelkeznek németországi telephellyel.

A törvény szabályozza egyrészt az átláthatósági jelentés készítését, másrészt a panaszok kezelését, illetve a szabálysértés során megállapítható szankciókat. A törvényt a jogalkotó számos alkalommal módosította és pontosította a hatálybalépését követően.

A NetzDG pontosan megnevezi azokat a paragrafusokat a **Német Büntető Törvénykönyvből** (Strafgesetzbuch, StGB)¹⁸, amelyek a **közösségi hálózat felületén publikált tartalmakra is érvényes**. Jogsértő tartalomnak minősülő főbb csoportok: a gyűlöletkeltés vagy a politikai szélsőséges kinyilvánítása, a terrorista vagy alkotmányellenes tartalom közzététele, az erőszak és a káros vagy a veszélyes cselekmények kommunikálása, a rágalmozás és sértés, a magánélethez való jog megsértése, illetve a szexuális tartalom megjelenítése.

A NetzDG hatálya az alábbi büntetőjogi tételekre terjed ki konkrétan:

- alkotmányellenes szervezetek propagandaanyagainak terjesztése (StGB 86. bekezdés);
- alkotmányellenes szervezetek jelképeinek használata (StGB 86a. bekezdés);
- államrendet veszélyeztető, súlyos erőszakos cselekmények előkészülete (StGB 89a. bekezdés);
- államrendet veszélyeztető, súlyos erőszakos cselekményekre való felbujtás (StGB 91. bekezdés);
- hazaárulás és a nemzetbiztonságot veszélyeztető visszaélés (StGB 100a. bekezdés);
- bűncselekményre való nyilvános felbujtás (StGB 111. bekezdés);
- közrend megzavarása bűncselekménnyel való fenyegetéssel (StGB 126. bekezdés);
- bűnszövetkezetben vagy terrorista szervezetben való részt vétel (StGB 129-129b. bekezdés);
- uszítás és gyűlöletkeltés (StGB 130. bekezdés);
- erőszak ábrázolásának terjesztése (StGB 131. bekezdés);
- jogsértések támogatólag vagy megengedőleg való minősítése (StGB 140. bekezdés);
- vallások, illetve vallási vagy ideológiai szervezetek rágalmozása (StGB 166. bekezdés);
- gyermekpornográfia terjesztése, megszerzése vagy birtoklása (StGB 184b. bekezdés);
- rágalmozás és becsületsértés (StGB 185–187. bekezdés);
- magánélethez való jog megsértése fényképek készítésével (StGB 201. a bekezdés);
- erőszakos bűncselekmény elkövetésével való fenyegetés (StGB 241. bekezdés);
- bizonyítékok meghamisítása (StGB 269. bekezdés).

A német törvényalkotók az átláthatóság és annak egyértelmű kommunikációjának a fontosságát emelték ki akkor, amikor a **szolgáltatóknak jelentési kötelezettséget írtak elő**. Köteles átláthatósági jelentést készíteni minden olyan szolgáltató, amelyhez egy naptári év során százat meghaladó bejelentés érkezik jogsértő tartalom miatt. Jogsértés megállapítása esetén a szolgáltató törli vagy korlátozza a tartalmat. A Szövetségi Igazságügyi Hivatal tájékoztató oldala szerint a törlés a tartalom eltávolítását jelenti valamennyi elérhető felületen, a hozzáférés korlátozása a németországi elérhetőséget blokkolja¹⁹.

¹⁸ German Criminal Code. In.: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/ [Utolsó törvénymódosítás: 2019. június 19.]

¹⁹ Bundesamt für Justiz: Häufig gestellte Fragen.

In.: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/NetzDG/Fragen/FAQ_node.html#faq10018936 [Letöltés: 2021. április 22.]

A szolgáltatók az esedékes jelentéseiket az alábbi szempontok szerint állítják össze:

- a szolgáltató milyen erőfeszítéseket tett a büntetőjogi szempontból sérelmezhető tevékenységek megfékezésére;
- a jogellenes panaszok kezelésének mechanizmusa, a törlés és a hozzáférés korlátozásának kritériumai;
- a beérkezett panaszok száma részletesen, ideértve a panaszok okát (a büntető törvénykönyv paragrafusaihoz sorolva);
- a panaszok feldolgozásával és a kezelésével foglalkozó személyzet specifikus jellemzői;
- tagsági viszony a szakmai társulásokban, a társulások panaszkezelési szolgáltatásai;
- a külső szervek bevonásával kezelt panaszok száma;
- a törlést vagy a hozzáférés korlátozását eredményező panaszok száma részletesen;
- a panasz beérkezése és a törlés vagy a hozzáférés korlátozása között eltelt idő;
- az érintettek tájékoztatása.

A szolgáltatók az első jelentésüket 2018. első félévét követően publikálták.

A **jogellenes tartalommal kapcsolatban felmerülő panaszok kezelése** a törvény másik sarkalatos pontja, a jogi norma szabályozza a panaszkezelés kötelező és egységes rendszerét. A folyamat során a szolgáltató köteles hatékony és átlátható módon eljárni. A jogszabály betartása érdekében a szolgáltató:

- azonnal figyelembe veszi a panaszt, és jogsértés esetén dönt a tartalom törléséről vagy a hozzáférés korlátozásáról;
- alapesetben a *nyilvánvalóan törvénysértő* tartalmat 24 órán belül eltávolítja, vagy a hozzáférést korlátozza;
- a törvénysértő tartalmat 7 napon belül eltávolítja, vagy a hozzáférést letiltja; a határidő bizonyos körülmények között meghosszabbítható;
- az eltávolított tartalmat 10 héten keresztül megőrzi bizonyítékként;
- betartja az uniós irányelveket²⁰;
- haladéktalanul értesíti a panaszt benyújtó személyt és a tartalomgazdát, egyúttal indokolja a meghozott döntést;
- a panaszkezeléseket teljeskörűen dokumentálja;
- a panaszkezelés során fellépő szervezeti hiányosságokat azonnal orvosolja; a panaszkezelés vezetői felügyelet mellett zajlik; a panaszkezelésbe bevont munkatársak félévente képzésen vesznek részt;
- a felülvizsgálati és az egyeztető eljárás szabályait betartja.

A panaszkezelés szakmai ellenőrzés mellett zajlik a közigazgatás bevonásával (felelős szerv a Szövetségi Igazságügyi Hivatal, Bundesamt für Justiz). Ezen felül a jogszabály részletesen ismerteti az önszabályozás kritériumait.

A jogalkotó **szankciókat** is rendelt a törvényhez. Szándékos vagy gondatlanságból elkövetett szabálysértés esetén a hatóságok bírságot szabhatnak ki, a szabálysértés legmagasabb összege ötmillió euró.

²⁰ Vonatkozó uniós irányelvek:

Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve.

In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX%3A32000L0031>

Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve.

In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX%3A32010L0013>

A törvény előírja, hogy a szolgáltatók kötelesek megnevezni egy németországi kapcsolattartót, akivel a hatóságok az eljárások során kommunikálnak.

A NetzDG hatálya alá tartozó platformok jelentései

A törvény hatálybalépését követően az első publikált jelentések a 2018. év első hat hónapjának adatait tartalmazták, ezt követően a szolgáltatók félévente teszik közzé honlapjukon az átláthatósági jelentésüket.

A szövetségi kormány 2020 szeptemberében publikált jelentése²¹ összegzi az adatokat, az említett összefoglaló dokumentum az első két év (2018-2019) tapasztalatait mutatja be. A kérdéses időszakban az alábbi cégek és *platformok* jelentéseit vizsgálták²²:

- Facebook Ireland Limited: *Facebook, Instagram*;
- Twitter International Company: *Twitter*;
- Google Ireland Limited: *Google+, YouTube*;
- Change.org e. V.: *Change.org*;
- SoundCloud Ltd.: *Soundcloud*;
- Reddit Inc.: *Reddit*;
- TikTok Inc.: *TikTok*.

A szolgáltatók jelentéseikben publikálják a panaszbejelentések és a panasszal érintett tartalmak számát (NetzDG panasz). A dokumentumból kiténik, hogy amíg a YouTube és a Twitter félévente többszáz ezer tartalmat vizsgált meg a törvény alapján, addig a többi szolgáltató tevékenysége pár száz, illetve néhány ezer posztra terjedt ki. Összehasonlításképpen: amíg a 2019. II. félévében a Twitternél az átvizsgált posztok száma közel 850 ezer volt, addig Facebooknál a panaszkezelésbe bevont tartalmak száma nem érte el a 4300-at.

Az eltérés oka, hogy a szolgáltatók különböző módon alakították ki a panaszbejelentés mechanizmusát, néhány platform (pl.: YouTube és Twitter) a NetzDG panaszbejelentést integrálta a saját rendszerébe. A szolgáltatók által jelentett adatok közötti különbségek másik oka, hogy a platformok üzemeltetői eltérően értelmezik a panasz fogalmát, egyben hiányosságok tapasztalhatóak a felhasználóbarát megoldásokban, amelyek negatívan ösztönzik a panaszbejelentéseket.

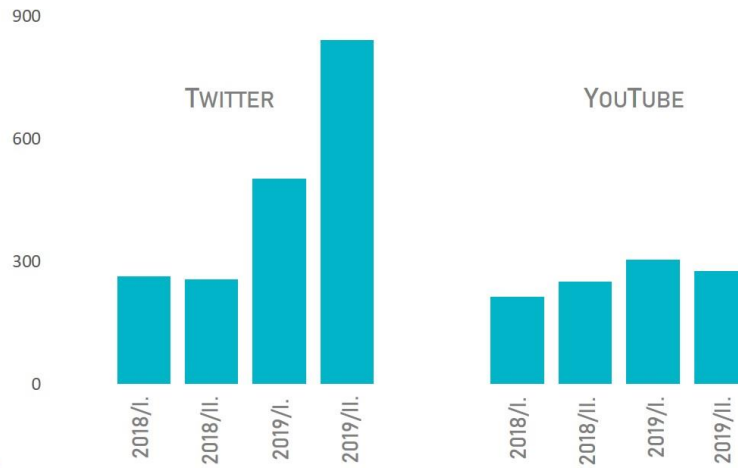
²¹ Bericht der Bundesregierung zur Evaluierung des Netzwerkdurchsetzungsgesetzes. Deutscher Bundestag. Drucksache 19/22610. 10.09.2020. In.: <https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/226/1922610.pdf> [Letöltés: 2021. április 20.]

²² The Jodel Venture GmbH *Jodel* elnevezésű platformja nem tett közzé jelentést.

PANASSZAL ÉRINTETT POSZTOK SZÁMA SZOLGÁLTATÓNKÉNT 1.

SZÁZEZER FELETTI PANASSZOK SZÁMA (EZER DB/FÉLÉV), A NETZDG TÖRVÉNY ALAPJÁN

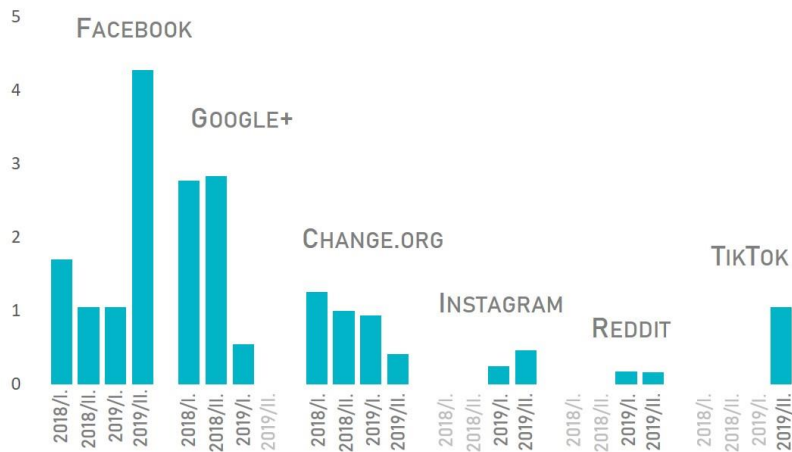

2. ábra. Forrás: Deutscher Bundestag

PANASSZAL ÉRINTETT POSZTOK SZÁMA SZOLGÁLTATÓNKÉNT 2.

ÖTEZER ALATTI PANASSZOK SZÁMA (EZER DB/FÉLÉV), A NETZDG TÖRVÉNY ALAPJÁN

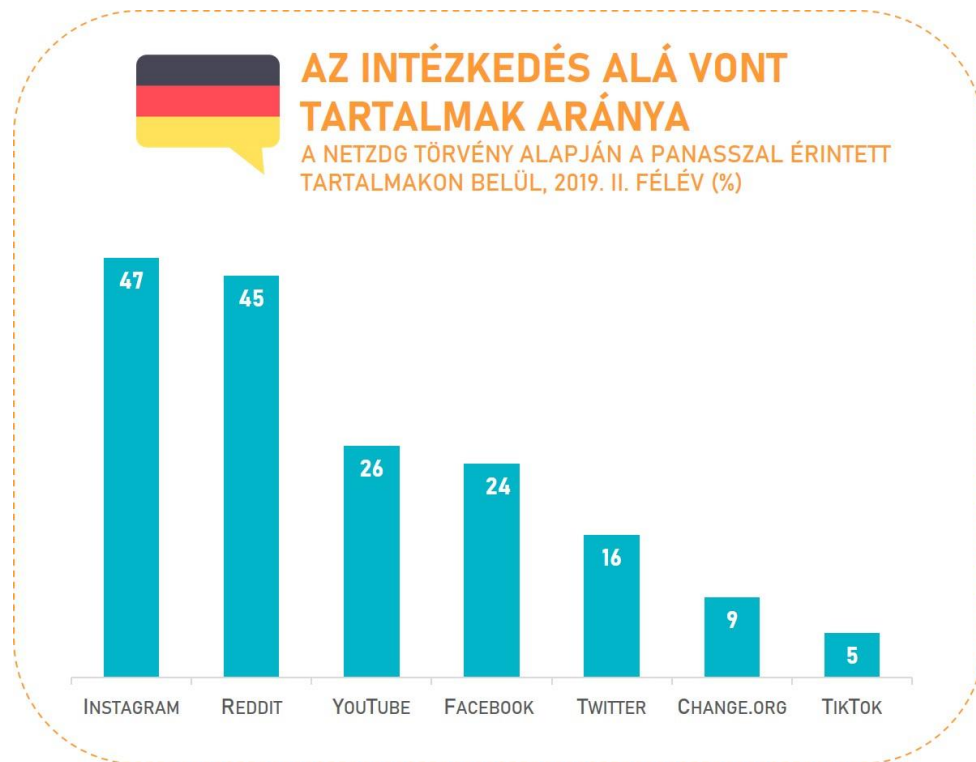

A SOUNDCloud JELENTÉSÉT AZ ÁBRA NEM TARTALMAZZA.

3. ábra. Forrás: Deutscher Bundestag

A Szövetségi Igazságügyi Hivatal a NetzDG követelményeinek megsértése miatt bírságot szabott ki a Facebookra, mivel a közzétett jelentés (2018/I. félév) hiányosan tartalmazta a beérkezett panaszokat, valamint a panaszbejelentő űrlap elérhetősége nem felelt meg az átláthatóság kritériumának²³.

Eltérő arányok rajzolódnak ki a panasszal érintett posztok száma és az intézkedés alá vont tartalmak aránya között. 2019. második félévében a panaszbejelentést követően az Instagram és a Reddit 40%-ot meghaladó mértékben hajtott végre intézkedést, a TikTok esetében ugyanez az arány 5%. Az előző évben a SoundCloud ennél is magasabb adatok publikált jelentésében, a panasszal érintett tartalmak 97%-ánál²⁴ történt beavatkozás.

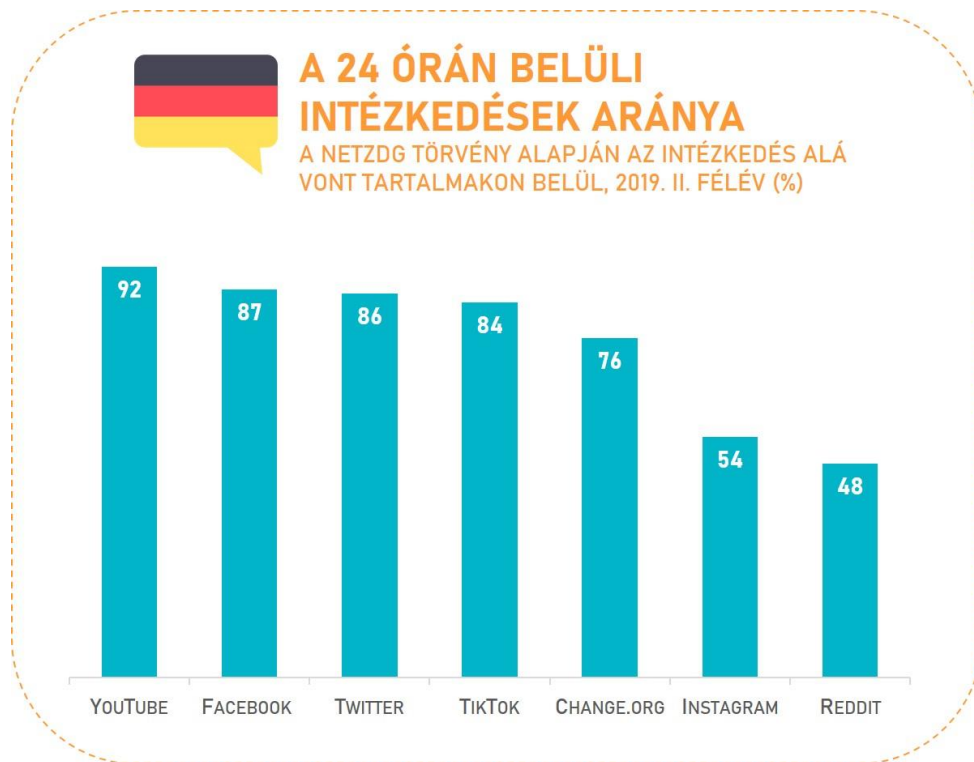

4. ábra. Forrás: Deutscher Bundestag

Hasonló különbségek figyelhetők meg a 24 órán belüli intézkedések esetében is, a szolgáltatók 2019. második félévében 48% és 92% közötti arányban döntöttek azonnali lépések mellett.

²³ Bundesamt für Justiz: Bundesamt für Justiz erlässt Bußgeldbescheid gegen Facebook. In.: <https://www.bundesjustizamt.de/DE/Presse/Archiv/2019/20190702.html> [Letöltés: 2021. április 22.]

²⁴ SoundCloud 2018. évi jelentése.

5. ábra. Forrás: Deutscher Bundestag

A kormány jelentése megállapítja, hogy a korábban megfogalmazódott félelmek a törvénnyel szemben, miszerint a jogszabály „túlblokkolja” a tartalmakat és felesleges cenzúrához vezet, nem igazolódtak be. A **panasszal érintett tartalmakat átlagosan 20%-ban törölték, illetve korlátozták a hozzáférést, vagyis nem valósult meg automatikus törlés.**

Ugyanakkor a törvény kritikusai észrevételezik, hogy a **gyűlöletbeszéd gyakorisága nem csökkent a törvény hatálybalépését követően**²⁵.

A szolgáltatók jelentéseinek elérhetőségét az elemzés melléklete tartalmazza.

A NetzDG hatása

A Németországban kidolgozott **jogszabály mintaként szolgál további országok jogalkotásánál.** A Justitia agytröszt 2020 szeptemberében készült tanulmánya²⁶ megállapítja, hogy az uniós országok közül Ausztria, Franciaország, és az Európai Unió egyaránt a német példát követi a jogalkotásban.

²⁵ dr. Gyekiczky Tamás: Jogrendszerek a Digitális Társadalomban – VIII. In.: <https://jogaszvilag.hu/vilagjogasz/jogrendszerek-a-digitalis-tarsadalomban-viii/> [Letöltés: 2021. április 22.]

²⁶ Jacob Mchangama, Natalie Alkiviadou: The Digital Berlin Wall: How Germany (accidentally) Created a Prototype for Global Censorship – Act Two. Justitia, September 2020. In.: https://justitia-int.org/wp-content/uploads/2020/09/Analyse_Cross-fertilizing-Online-Censorship-The-Global-Impact-of-Germanys-Network-Enforcement-Act-Part-two_Final-1.pdf [Letöltés: 2021. március 30.]

A tanulmányban ezen felül az alábbi országokat nevezi meg, ahol hasonló szabályozás született, vagy zajlanak az előkészületek:

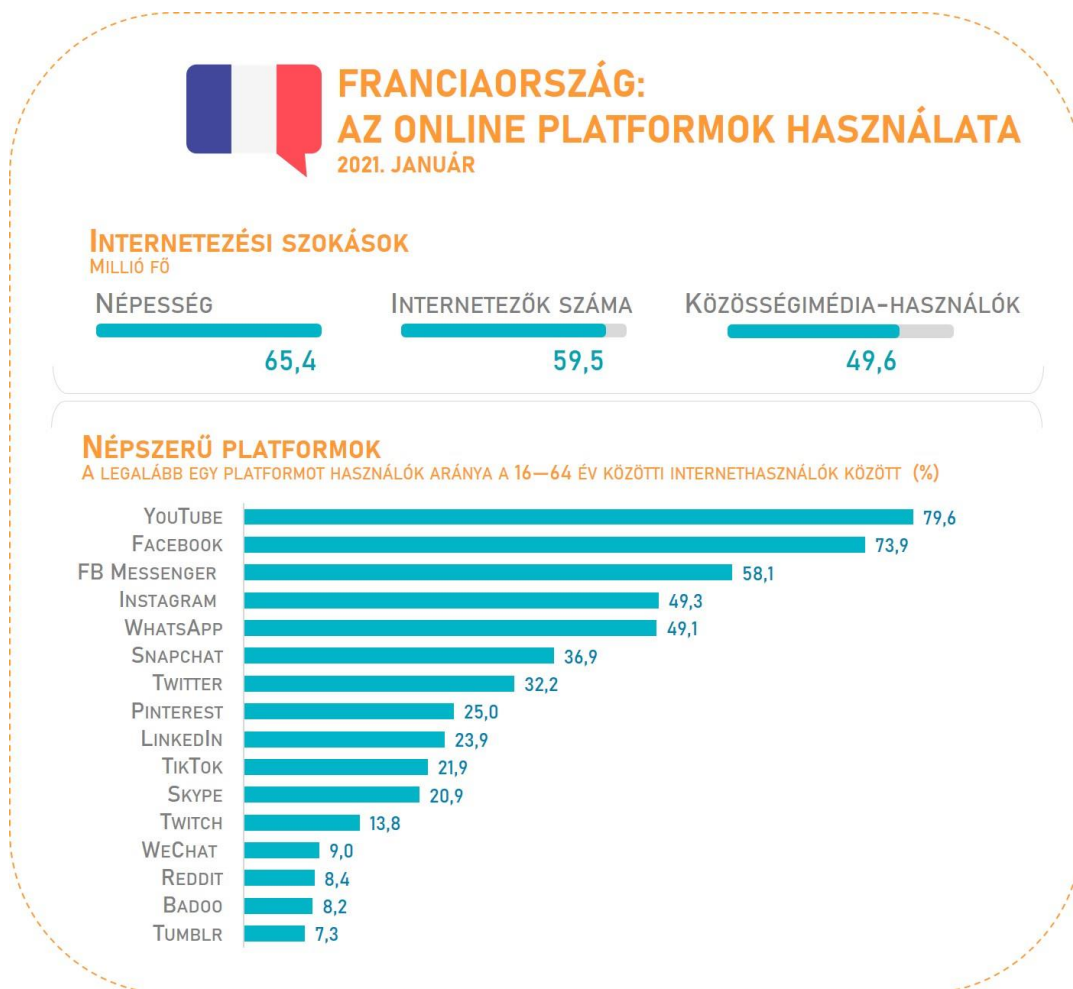
- Európa: Egyesült Királyság, Törökország;
- Afrika: Egyiptom, Etiópia, Kenya, Mali, Marokkó, Nigéria;
- Amerika: Brazília;
- Ázsia: India, Indonézia, Kambodzsa, Kirgizisztán, Malajzia, Pakisztán, Szingapúr, Vietnám.

FRANCIAORSZÁG

Az online platformok használata Franciaországban

Franciaország népessége 2021 januárjában 65,4 millió fő volt, a lakoságból 59,5 millióan használtak internetet és 49,6 millió aktív közösségimédia-használót regisztráltak. Lakosságárányosan az internetet a népesség 91%-a, a közösségi médiát a 75,9%-a használta.

A platformok népszerűsége részben más mintázatot mutat, mint Ausztria és Németország esetében. A két vezető felület a YouTube és a Facebook, illetve valamelyest leszakadva harmadik helyen áll a Facebook Messenger. A középszerűben – ötven és harminc százalék között – található az Instagram, a WhatsApp, a Snapchat és a Twitter, az első tíz népszerű platformba tartozik ezen felül a Pinterest, a LinkedIn és a TikTok²⁷.

6. ábra. Forrás: datareportal.com

²⁷ Datareportal: Digital 2021 – France. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-france> [Letöltés: 2021. április 21.]

Előzmények

Németországhoz hasonlóan a francia jogalkotók is jogszabályi keretek közé kívánták szorítani a közvetítő szolgáltatókat. A kormány elképzelése szerint ezt a célt a **2020. június 24-i 2020-766. sz. törvény az internetes oldalakon található gyűlölködő tartalom elleni küzdelemről**²⁸ szolgálta. A jogszabály Loi Avia néven vonult be a francia közbeszédbe a törvényt támogató Laëtitia Avia képviselő után. A jogszabály a jelentősebb online tartalmegosztó platformokra és keresőszolgáltatásokra terjedt ki az eredeti elképzelések szerint²⁹.

A német és osztrák jogi szabályozásban is megjelenő elképzelés, miszerint a törvényellenes tartalmat a közvetítő szolgáltató a bejelentést követő 24 órán belül eltávolítja, a francia javaslatban is szerepelt. A francia elképzelés a 24 órás kereten is túllépett: az eredeti elképzelések alapján, az internetes platformoknak és a keresőmotoroknak csupán egy órájuk lett volna a gyermekpornográf és a terrorizmussal kapcsolatba hozható tartalmak eltávolítására.

A törvényjavaslat vitája során a Nemzetgyűlés és a Szenátus nem jutott egyezségekre. A vita abból a felvetésből indult ki, hogy a szolgáltatók a bejelentett panaszok esetén automatikusan cenzúrárt alkalmazhatnak, vagyis törlik az eljárás alá vont tartalmakat. Az alkotmány értelmében a végső döntés az alsóház kezében volt, ennek megfelelően az alsóház a jogszabály megszavazása mellett döntött 2020. május 13-án. Az elfogadott jogi norma a Nemzetgyűlés oldalán érhető el³⁰. A törvényt ellenző hatvan szenátor – élve alkotmányos jogukkal, – előzetes normakontrollt kért az Alkotmányjogi Tanácstól³¹.

Törvény az internetes oldalakon található gyűlölködő tartalom elleni küzdelemről (Loi Avia)

Az eredetileg elfogadott szabályozás számos pontja **alkotmányellenesnek minősült az előzetes normakontrollt során**. Az Alkotmányjogi Tanács 2020. június 18-án kelt 2020-801 DC. sz. határozata³² értelmében a testület a törvény szimbolikus részét, a 24 órán belüli törlést alapjogokat sértőnek találta, a hatályba lépett francia törvényben nem szerepel. Az egy órán belüli törlésre vonatkozó törvényi szabályozás ugyancsak alkotmányellenesnek minősült.

Az Alkotmányjogi Tanács indoklása szerint a bejelentések túlzott cenzúrára ösztönzik a szolgáltatókat, így sérülne a szólásszabadsághoz és kommunikációhoz való jog. Mindezekon felül aggodalomra ad okot, hogy a rövidre szabott időkeretben a szolgáltatók szakjogászai kérdésekben foglalnak állás. Ugyancsak probléma, hogy tömeges bejelentések esetén a

²⁸ LOI n° 2020-766 du 24 juin 2020 visant à lutter contre les contenus haineux sur internet. NOR: JUSX1913052L, ELI: <https://www.legifrance.gouv.fr/eli/loi/2020/6/24/JUSX1913052L/jo/texte> [Letöltés: 2021. április 7.]

²⁹ European Parliament: Online Platforms' Moderation of Illegal Content Online. Law, Practices and Options for Reform European Parliament. 2020.

In.: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652718/IPOL_STU\(2020\)652718_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652718/IPOL_STU(2020)652718_EN.pdf) [Letöltés: 2021. március 19.]

³⁰ Proposition de loi n° 388, adoptée par l'Assemblée nationale, en nouvelle lecture, visant à lutter contre les contenus haineux sur internet. In.: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/textes/115t0388_texte-adoptee-seance#B2298414350 [Letöltés: 2021. április 30.]

³¹ Soós Eszter Petronella: Párizs törvényel lépne fel az online gyűlölet ellen. In.: <https://tev.hu/parizs-torvennyel-lepne-fel-az-online-gyulolet-ellen/> [Letöltés: 2021. április 30.]

³² Décision n° 2020-801 DC du 18 juin 2020. In.: <https://www.conseil-constitutionnel.fr/decision/2020/2020801DC.htm> [Letöltés: 2021. április 7.]

szolgáltatók nem kapnak kedvezményeket. Az Alkotmányjogi Tanács értelmezésében a törvény a túlzott cenzúra irányába hat³³.

A törvény alkotmányos normakontrollon megfelelt részei 2020. július elsején léptek hatályba. A hatályos jogszabály értelmében lehetővé vált az online zaklatással foglalkozó speciális bíróság felállítására, valamint az online tartalmat monitorozó és elemző intézmény kialakítására. Mindezek mellett az online platformokra maximálisan kiszabható bírság 75 ezer euróról 250 ezer euróra nőtt³⁴.

Az Európai Bizottság ugyancsak megfogalmazta a törvénytervezettel kapcsolatos észrevételeit, amelyet határozatban foglalt össze³⁵. A határozat kiemelte, hogy a törvénytervezet célkitűzése összhangban áll az Európai Unió politikájával. Mindezek mellett kritikát is megfogalmazott, ezek közé tartozik az a megállapítás, hogy a tervezett jogi norma korlátozza az Elektronikus kereskedelemről szóló irányelvet.

³³ Soós Eszter Petronella: Francia gyűlölet-ellenes törvény: ellenállt az Alkotmánytanács. In.: <https://tev.hu/francia-gyulolet-ellenes-torveny-ellenallt-az-alkotmanytanacs> [Letöltés: 2021. április 28.]

³⁴ Online hate in France - the 'Avia Law': The end of an intensive legislative saga. In.: https://www.epra.org/news_items/online-hate-in-france-the-law-avia-an-intensive-legislative-saga-for-a-heavily-censored-law [Letöltés: 2021. május 3.]

³⁵ European Commission C(2019)8585/F1 határozat.

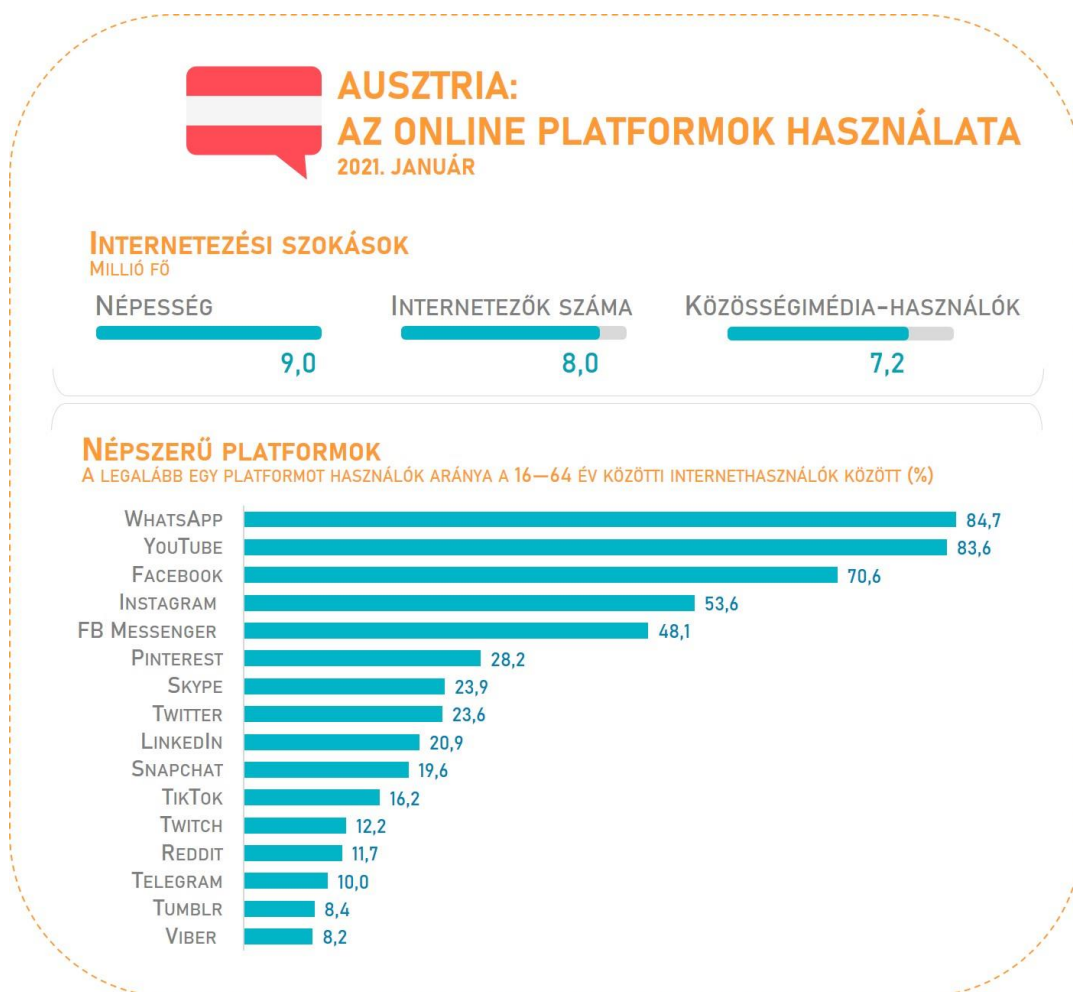
In.: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2019\)8585&lang=hu](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2019)8585&lang=hu) [Letöltés: 2021. április 20.]

AUSZTRIA

Az online platformok használata Ausztriában

Ausztria lakossága 9,0 millió fő, 2021 januárjában a lakosság körében 8,0 millióan használtak internetet, illetve 7,2 millió aktív közösségimédia-használót regisztráltak. Lakosságarányosan az internetet a népesség 89,0%-a, a közösségi médiát 79,9%-a használja.

A platformok népszerűségi listája jelentős hasonlóságot mutat a németországi adatokkal: az első hat helyen található online platformok sorrendje teljes egészében megegyezik, a rangsor második felében kisebb eltérések figyelhetők meg. Ausztriában a vezető platform a WhatsApp, ezt követi YouTube és a Facebook. A középmezőnyt az Instagram és a Facebook Messenger alkotja. A húsz és harminc százalék közötti mezőny erősebb, mint Németországban, ide tartozik a Pinterest, a Skype, a Twitter, valamint a LinkedIn, illetve néhány tizeddel lemaradva következik a Snapchat, amely a tizedik helyen áll³⁶.

7. ábra. Forrás: datareportal.com

³⁶ Datareportal: Digital 2021 – Austria. In: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-austria> [Letöltés: 2021. április 21.]

Előzmények

A **Szövetségi törvény a kommunikációs platformok felhasználóinak védelmét szolgáló intézkedésekről**³⁷ (a kommunikációs platformokról szóló törvény, KoPI-G) megszületését az Ausztriában is nyugtalanító módon terjedő online jogsértések indikálták. Az új technológiák és a kommunikációs csatornák pozitív változásai mellett az interneten egyre inkább burjánzanak a sértő megnyilvánulások, a félrevezető információk és az erőszakkal való fenyegetések.

A korábbi tapasztalatok alapján a platformok szolgáltatói gyakran nem tesznek eleget annak a kötelezettségüknek, hogy a jogsértő tartalmat töröljék, vagy az elérhetőségét blokkolják. A panaszkezelés alá vont tartalmakat a szolgáltatók saját iránymutatásai alapján kezelik, az érintettek gyakran kénytelenek bírósági eljárást indítani a jogaik érvényesítéséhez.

A szolgáltatók határokon átnyúló jellegéből adódóan az osztrák szövetségi kormány európai szintű szabályozásban érdekelt, és elismeri az Európai Unió erőfeszítéseit az ügyben. Az európai szintű jogalkotás időt vesz igénybe, ezért a német és a francia jogalkotási minták alapján az osztrák kormány önálló intézkedésbe kezdett, amelynek eredménye a kommunikációs platformokat szabályozó törvény. A jogi norma célja az átláthatóság megteremtése, a felelősségvállalás szabályozása és az elszámoltathatóság biztosítása. A jogalkotó álláspontja szerint a kevésbé korlátozó szabályok hatékonysága elmaradna attól a védelmi szinttől, ami a büntetendő tartalmakkal szembeni fellépés igényel³⁸.

A személyiségi jogok védelme érdekében a KoPI-G-vel párhuzamosan hatályba lépett az Interneten terjedő gyűlöletkeltés elleni küzdelemről szóló törvény (Hass-im-Netz-Kämpfungsgesetz, HiNBG)³⁹, amely számos ponton módosította a magánjogi és a polgári eljárásjogi rendelkezéseket, valamint büntetőjogi és médiajogi szankciókat helyezett kilátásba⁴⁰.

A kommunikációs platformokról szóló törvény (KoPI-G)

A platformokat szabályozó KoPI-G 2021. január elsején lépett hatályba. A jogszabály azokra a profitorientált kommunikációs platformokra terjed ki, amelyeknél a regisztrált felhasználók száma meghaladja a százezer főt Ausztriában, valamint az országban elért árbevétele túllépi az ötszázezer eurót. Mentésülnek a törvény rendelkezései alól a kizárólag áruk vagy szolgáltatások értékesítésére szakosodott oldalak, a nem nyereségorientált oktatási platformok, az online enciklopédiák; az újságírói tartalmat kínáló mediavállalkozások (esetükben a médiatörvény az

³⁷ Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Kommunikationsplattformen-Gesetz – KoPI-G) StF: BGBl. I Nr. 151/2020
In.: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20011415>
[Letöltés: 2021. április 17.]

³⁸ Európai Bizottság: Szövetségi törvénytervezet a kommunikációs platformok felhasználóinak védelmét szolgáló intézkedésekről (a kommunikációs platformokról szóló törvény - KoPI-G). Értesítés száma: 2020/544/A (Ausztria). In.: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/hu/index.cfm/search/?trisaction=search.detail&year=2020&num=544&mLang=HU> [Letöltés: 2021. április 20.]

³⁹ 148. Bundesgesetz, mit dem Maßnahmen zur Bekämpfung von Hass im Netz getroffen werden (Hass-im-Netz-Bekämpfungsgesetz – HiNBG)
In.: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblAuth/BGBLA_2020_I_148/BGBLA_2020_I_148.html [Letöltés: 2021. május 3.]

⁴⁰ Bodzási Balázs: Új osztrák törvények az Interneten megjelenő jogsértő tartalmakkal szembeni fellépés eszközeiről. In.: <https://jogaszegvylet.hu/jogelet/uj-osztrak-torvenyek-az-interneten-megjeleno-jogserto-tartalmakkal-szembeni-fellepes-eszkozeirol/> [Letöltés: 2021. május 3.]

irányadó jogszabály, Mediengesetz). A törvény hasonlóképpen nem terjed ki a videómegosztóplatform-szolgáltatók felületén megjelent műsorszámokra és videókra. A KoPI-G hatálya alá tartozó szolgáltatókról a felügyeleti hatóság nyilvántartást vezet.

A német NetzDG-hez hasonlóan az osztrák törvény is előírásokat fogalmaz meg a bejelentések kezeléséről és a jelentéstételi kötelezettségekről; biztosítja továbbá a felügyeletet, illetve szankciókat rendel a különböző szabálysértésekhez.

A jogi norma fogalom meghatározása szerint **kommunikációs platformnak** minősül az az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás, amely elsődleges célja a felhasználók által létrehozott tartalom tömeges terjesztése a felhasználók között. A gondolati tartalommal bíró közlemény lehet írott, szóbeli, hangzó anyag, vagy képi formátumban előállított. A törvény a jogellenes tartalom kezelésének módját szabályozza.

Jogellenes tartalomnak minősülnek azok a megosztások, amelyek estében az osztrák büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch, StGB) és a tilalmi törvény⁴¹ (Verbotsgesetz) alapján a következő bűncselekmények valósulnak meg⁴²:

- kényszerítés (StGB, BGBl. 60/1974. sz. 105. §);
- veszélyes fenyegetés (StGB 107. §);
- tartós üldözés (StGB 107a. §);
- folyamatos zaklatás távközlési vagy számítógépes rendszeren keresztül (StGB 107c. §);
- már elbírált bűncselekmény vádja (StGB 113. §);
- sértés (StGB 115. §);
- jogosulatlan képfelvétel (StGB 120a. §);
- zsarolás (StGB 144. §);
- vallási tanok lealacsonyítása (StGB 188. §);
- kiskorúak pornográf ábrázolása (StGB 207a. §);
- szexuális kapcsolat kezdeményezése kiskorúakkal (StGB 208a. §);
- terrorszervezet (StGB 278b. §);
- terrorista bűncselekmény elkövetésének módjára vonatkozó utasítás (StGB 278f. §);
- terrorcselekmények elkövetésére való izgatás és terrorista bűncselekmények jóváhagyása (StGB 282a. §);
- gyűlöletbeszéd (StGB 283. §);
- tilalmi törvény (Verbotsgesetz, StGBI. 13/1945. sz. 3d., 3g. és 3h. §).

A szolgáltatók kötelesek hatékony és átlátható **bejelentési és felülvizsgálati eljárást** alkalmazni a bejelentéseknél. Az eljárás lépéseit a felhasználók számára közérthető formában és könnyen elérhető módon szükséges kommunikálni. A szolgáltatók egyben garantálják a panaszkezelésről szóló tájékoztatás biztosítását, valamint a felhasználók informálását azokról az elvekről, amelyek mentén a döntések születnek.

Amennyiben a tartalomról bebizonyosodott, hogy az a laikus számára is egyértelműen jogsértő, a szolgáltató gondoskodik arról, hogy a kérdéses tartalmat haladéktalanul, de legkésőbb a bejelentéstől számított **24 órán belüli eltávolítja, vagy a hozzáférést letiltja**. Amennyiben a

⁴¹ A törvény kiterjed a nemzetiszocialista jelképek használatának tilalmára, a náci propaganda terjesztésének tiltására.

⁴² A *jogosulatlan képfelvétel* és a *folyamatos zaklatás távközlési vagy számítógépes rendszeren keresztül* a kommunikációs platformokról szóló törvény hatálybalépésével párhuzamosan került az osztrák büntető törvénykönyvbe.

tartalom összetettebb értelmezést igényel, majd az értelmezést követően a törvénytértés konkretizálódig, a szolgáltató a tartalmat azonnal, illetve **legkésőbb 7 napon belül** hasonló eljárás alá vonja. A szolgáltató a törvénytértő tartalmat – és a tartalomhoz kapcsolódó egyéb információkat, pl.: előállítás időpontja – a bizonyítás és büntetőeljárás céljából tíz hétig tárolja. Bizonyos esetekben ez az időtartam meghosszabbítható.

A szolgáltatók a hatékony és átlátható panaszkezelés céljából felülvizsgálati rendszert dolgoznak ki. Felülvizsgálatot abban az esetben szükséges lefolytatni, amikor az érintett felek a határozat kézhezvételétől számított két héten belül igénylik. A **felülvizsgálat lefolytatásától el lehet tekinteni, amennyiben a bejelentések jellege visszaélésszerűnek vagy automatizálnak tűnik.**

Az osztrák szabályozás **jelentéstételi kötelezettséget** ír elő. Akárcsak a német jogalkotó, a KoPI-G rendelkezései is a regisztrált felhasználók számához köti ezt a kötelezettséget: amennyiben egy szolgáltató regisztrált felhasználóinak száma meghaladja az egymillió főt *évenként*, amennyiben meghaladja a kétmillió főt *félévente* készít jelentést az állítólagos törvénytértő tartalmakról.

A jelentés az alábbi szempontok alapján áll össze:

- általános információk arra vonatkozóan, hogy a szolgáltató milyen erőfeszítéseket tesz a törvénytértő tartalmak visszaszorítására;
- a bejelentési eljárás felhasználóbarát jellegének ismertetése, a jogellenes tartalom kezelésére kidolgozott mechanizmus bemutatása;
- a jogellenes tartalmak száma részletezve;
- a felülvizsgálati eljárások részletei;
- a panaszkezelésbe bevont szervezeti, személyzeti és technikai feltételek, ideértve a képzéseket;
- a jogellenes tartalom bejelentése, az ellenőrzés megkezdése és a meghozott intézkedés között eltelt időtartam hossza;
- azon esetek, amikor a szolgáltató elállt a bejelentési és felülvizsgálati eljárás alól.

Az első jelentések 2021. első félévére vonatkoznak, megjelenésük az elemzés publikálása után várható. A felügyeleti hatóság az összehasonlíthatóság érdekében további rendeleteket hozhat a témakörben. A szolgáltatók mindezekon felül megneveznek egy **felelős megbízottat és kézbesítési meghatalmazottat** kapcsolattartónak, aki a felügyeleti hatóság számára elérhető.

A **végrehajtás** során a belföldi székhellyel rendelkező szolgáltatókra a közigazgatási végrehajtásról szóló 1991. évi törvény (Verwaltungsvollstreckungsgesetz 1991 – VVG, BGBl. 53/1991. sz.) rendelkezései az irányadóak. Amennyiben a szolgáltató nem rendelkezik belföldi székhellyel, fiókteleppel vagy egyéb állandó telephellyel, a pénzbüntetés végrehajtásánál a szolgáltató adósainak és kapcsolt vállalkozásainak akár meg is tiltható a szolgáltató felé történő kifizetés. Ilyen esetben a kifizetés a felügyeleti hatóságnak átirányítható.

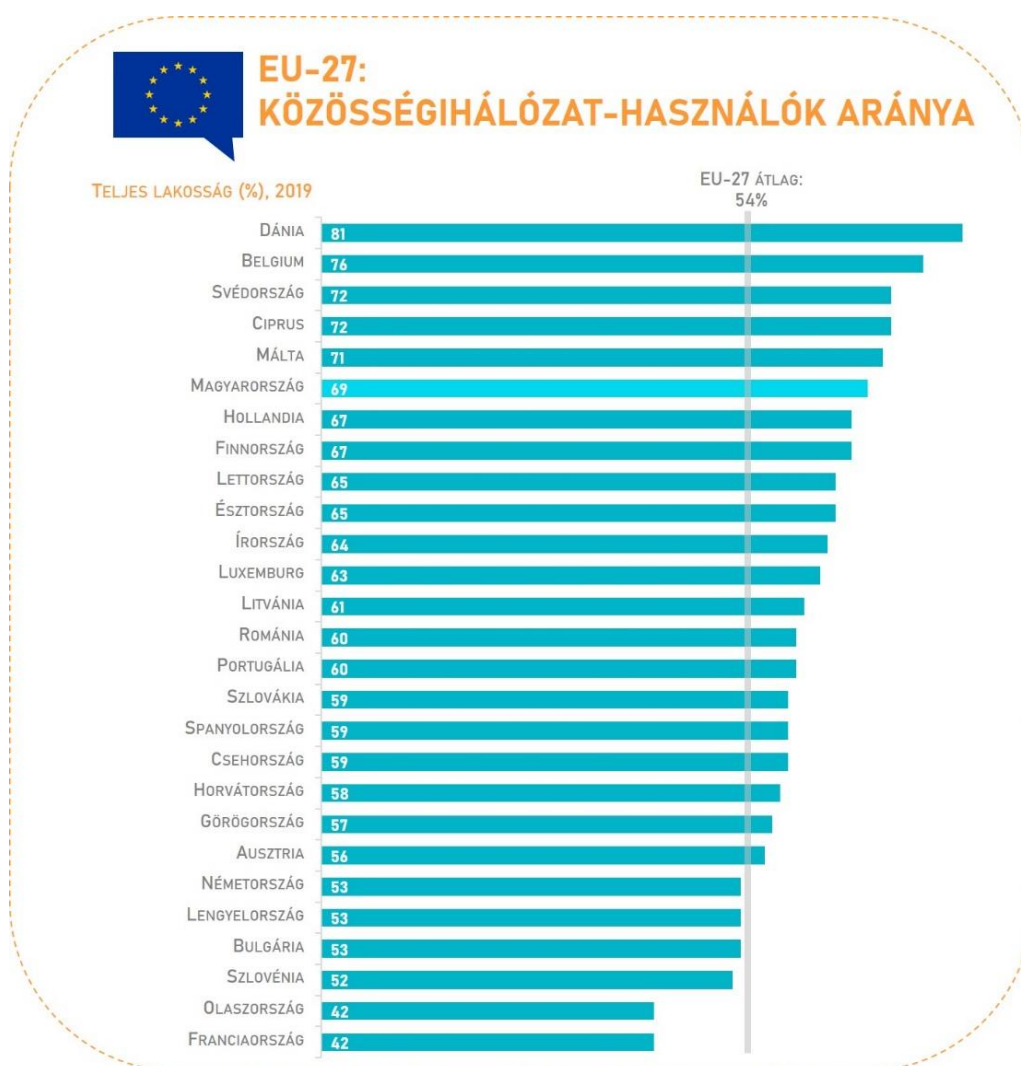
A KoPI-G **jogorvoslati lehetőséget** is kínál, az ügyben eljáró **felügyeleti hatóság** a médiahatóság (Kommunikationsbehörde Austria – KommAustria). Amennyiben egy hónapon belül több mint öt megalapozott panasz érkezik a jogorvoslati szervhez, a felügyeleti hatóság ellenőrzést végez. Indokolt esetben **felügyeleti eljárást** indít és a súlyosságtól függően **pénzbüntetést** szab ki, a pénzbüntetés felső korlátja tízmillió euró.

AZ EURÓPAI UNIÓ JOGSZABÁLYJAVASLATAI

Az online platformok használata az Európai Unióban

Az Európai Unió lakossága 2020-ban 447,32 millió fő volt⁴³. A közösségimédia-használat statisztikai adatainál jelentős szórás figyelhető meg a teljes lakosság körében, a mutató 81% és 42% között mozgott a különböző tagállamokban 2019-ben⁴⁴.

Az online platformokon a keresőszolgáltatások használata a legelterjedtebb, ezt követi az online vásárlás: a lakosság 60%-a legalább egyszer vásárolt az interneten egy év alatt, az e-kereskedelem 2019-ben elérte a 621 milliárd euró árbevételt. A lakosság 32%-a, a cégek 24%-a használt felhőalapú számítástechnikai megoldásokat⁴⁵.

8. ábra. Forrás: Eurostat

⁴³ Eurostat: Population on 1 January by age and sex. DEMO_PJAN. [Utolsó frissítés: 2021. április 27.]

⁴⁴ Eurostat: Individuals - internet activities. isoc_ci_ac_i [Utolsó frissítés: 2021. június 6.]

⁴⁵ European Parliamentary Research Service: Digital services act.

In.: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654180/EPRS_STU\(2020\)654180_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654180/EPRS_STU(2020)654180_EN.pdf)
[Letöltés: 2021. április 20.]

Előzmények

Az **Elektronikus kereskedelemről szóló irányelvet** az Európai Unió Parlamentje és az Európai Unió Tanácsa 2000-ben fogadta el⁴⁶. Az irányelv az online szolgáltatások alapvető jogi kerete a belső piacon. A másodlagos jogforrás kiterjed többek között az online szolgáltatókra vonatkozó átláthatósági és tájékoztatási követelményekre, és az elektronikus szerződések és a közvetítő szolgáltatók felelősségének korlátozására⁴⁷.

Az irányelv kialakításakor és elfogadásakor a napjainkat meghatározó online szolgáltatók közül számos a komoly üzleti siker előtt állt (pl.: Amazon, Google, Booking.com), illetve számos nem létezett (pl.: Facebook, Airbnb, Instagram, TikTok). Az elmúlt húsz évben lezajlott változások miatt szükséges az irányelv újragondolása oly módon, hogy a szabályok reflektáljanak az aktuális problémákra.

Az Európai Bizottság és négy óriásplatform között egyeztetések kezdődtek, 2016-ban megállapodás született a Facebook, a Twitter, a Microsoft és a YouTube technológiai óriásokkal a gyűlöletbeszéd visszaszorítása érdekében⁴⁸.

Az Európai Unió további eszközökkel is szabályozta a platformokat. Ezek közé tartozik a 2010-ben elfogadott, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló, ún. AVMS irányelv, amely az audiovizuális média jogi kerete. Az irányelvet 2018-ban módosították, a jogi norma hatálya alá vonták az ugrásszerűen növekvő streaming és videómegosztó szolgáltatásokat (pl. Netflix, YouTube). Ugyanebben az évben, 2018-ban lépett hatályba az általános adatvédelmi (ún. GDPR) *rendelet*. A rendelet hatálya valamennyi, az Unió területén végzett adatkezelésre kiterjed, ezen felül biztosítja az *elfeledtetéshez való jogot*⁴⁹.

Az Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv alapjaira építve az Európai Bizottság 2020 decemberében közzétette a **digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály** (Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról, Digital Services Act, DSA) és a **digitális piacokról szóló jogszabály** (Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról, Digital Markets Act, DMA) tervezetét. **A jogszabályok elfogadásának következő lépése, hogy a rendes eljárás keretében az Európai Parlament és a tagállamok megvitadják a javaslatokat.**

A Bizottság szándéka, hogy a 2020 és 2030 közötti évtized **Európa digitális évtizede** legyen, ennek érdekében számos területen párhuzamosan zajlanak az intézkedések. Ide sorolható a digitális piacokról szóló jogszabály és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály tervezeteinek kidolgozása. Az intézkedéscsomag által érintett további témák: mesterséges

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól ("Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv") In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0031&from=EN> [Letöltés: 2021. április 20.]

⁴⁷ European Commission: e-Commerce Directive. In.: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/e-commerce-directive> [Letöltés: 2021.03.11.]

⁴⁸ Nagy op.cit. p.: 151. A hivatkozott dokumentum: A jogellenes online gyűlöletbeszédrel szembeni fellépést szolgáló magatartási kódex.

⁴⁹ Kelemen Linda: A közösségi platformok szabályozása az Európai Unióban. In.: https://nmhh.hu/cikk/218445/A_kozossegi_platformok_szabalyozasa_az_Europai_Unioban [Letöltés: 2021. április 28.]

intelligencia, európai adatstratégia, európai iparstratégia, nagy teljesítményű számítástechnika, kiberbiztonság, digitális készségek, összekapcsoltság⁵⁰.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály tervezete (DSA)

A tagállamok elkezdtek egyénileg szabályozni a közvetítő szolgáltatások működését, ezek a meghozott intézkedések kedvezőtlenül hatnak az egységes belső piacra. A DSA célja, hogy a határokon átnyúló uniós piacokon harmonizálja a szolgáltatók működését.

A jogszabálytervezet támogatja a versenyképességet, segíti a kisebb platformok működését, ösztönzi az innovatív lépéseket, illetve **újragondolja a felhasználók, a platformok és a hatóságok felelősségét**. A DSA előtérbe helyezi a fogyasztók védelmét a kibertérben, keretet teremt a platformok átláthatóságának és elszámoltathatóságának, illetve segítik a növekedést az Unió piacán.

A tervezet az alábbi célcsoportoknak kínál előnyöket:

- magánszemélyek (alacsonyabb árak, jogvédelem, alapvető jogok biztosítása);
- digitális szolgáltatók (jogbiztonság, kedvezőbb keretfeltételek);
- a digitális szolgáltatások üzleti felhasználói (választékbővítés, uniós piacokhoz való hozzáférés, egyenlő versenyfeltételek);
- valamint a társadalom egésze (demokratikus ellenőrzés, manipuláció visszaszorítása).

A DSA érintetlenül hagyja az Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv azon pontjait, amelyek az illegális tartalomra és a szolgáltatók felelősségére vonatkoznak: a közvetítő szolgáltatókra továbbra sem vonatkoznak olyan általános kötelezettségek, amelyek előírják a tartalom követését, valamint aktív részt vetélt várnak el a jogellenes tartalmak feltárásában⁵¹. Vagyis a szolgáltatóknak továbbra sem kötelességük a felületükön megjelenő tartalmak *automatikus* ellenőrzése.

A DSA tervezete négy szolgáltatói szintet határoz meg, amelyekre a jogszabály – elfogadása esetén – kiterjed:

1. hálózati infrastruktúrát kínáló közvetítő szolgáltatások, pl.: internethozzáférés-szolgáltatók, domainnév-regisztrátorok;
2. tárhelyszolgáltatások, pl.: felhőalapú és webhelyszolgáltatások;
3. online kereskedelemre szolgáló platformok, pl.: online piacterek, appáruházak, közösségi gazdasági portálok és közösségimédia-felületek;
4. nagyon nagy online platformok, amelyek fokozott kockázatot hordoznak a jogellenes tartalmak terjesztésében.

A tervezett jogi szabályozás lépcsőzetesen épül fel: a négy szolgáltatói szintre egységesen vonatkoznak a szabályok egy részre, a szinteken tovább haladva halmozódnak az előírt szabályok köre.

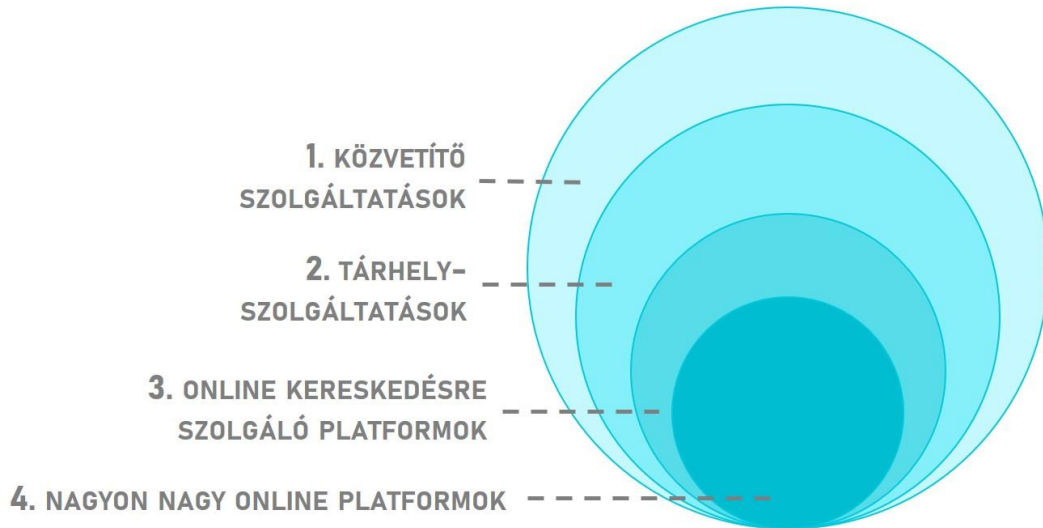
⁵⁰ Európai Bizottság: A digitális korra felkészült Európa. In.: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_hu [Letöltés: 2021. április 20.]

⁵¹ dr. Horváth Katalin: A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet (DSA): új jogszabályi környezet a platformgazdaság számára. 2020. In.: <https://www.jogiforum.hu/blog/11/233> [Letöltés: 2021. április 25.]

DIGITÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT

A TÖRVÉNY HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ SZOLGÁLTATÁSOK

9. ábra. Forrás: Európai Bizottság

1. A valamennyi közvetítő szolgáltatóra vonatkozó rendelkezések (10–13. cikk) közé tartozik a *kapcsolattartó pontok kialakítása, vagy jogi képviselő megnevezése*. A kapcsolattartási pontok és jogi képviselő kijelölésének célja a zökkenőmentes kommunikáció biztosítása a hatóságok és a szolgáltatók között.

A szolgáltatók kötelesek *tiszteletben tartani az alapvető jogokat*, tájékoztatni a felhasználókat a szerződési feltételekről, és az általuk alkalmazott korlátozásokról, ideértve a tartalommoderálást vagy az algoritmus döntéshozatalt. Elvárás, hogy a tájékoztatás nyelvezete és elérhetősége felhasználóbarát módon nyújtson információkat.

A német és az osztrák szabályozásban is ismert átláthatósági jelentés a DSA szabályozásban is megjelenik. Az *átláthatósági jelentésüket* a szolgáltatók legalább évente egyszer publikálják könnyen érthető módon, a jogszabályban rögzített részleteknek megfelelően. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a mikro- vagy kisvállalkozásokra.

A közvetítő szolgáltatók kötelesek *együttműködni a tagállami hatóságokkal végzések és határozatok alapján* (9–10. cikk), információt nyújtani a szolgáltatásról és a felhasználókról. Az információkérés minden esetben indoklással kiegészített.

2. A tárhelyszolgáltatókra, beleértve az online platformokat vonatkozó további kötelezettségek (14–15. cikk) közé tartozik a *bejelentési és cselekvési mechanizmusok kialakítása*. A szabályozás értelmében a tárhelyszolgáltatók kötelesek felhasználóbarát eljárásokat kidolgozni a jogsértő tartalmak bejelentéséhez, ennek protokollját a DSA rögzíti.

3. Az online platformokra vonatkozó további rendelkezések (16-24. cikk) a mikro- és kisvállalkozásokra nem vonatkoznak. Az előírások közé tartozik a *belső panaszkezelési rendszer kialakítása* és működtetése a jogellenes tartalmak feldolgozásánál, valamint a

jogorvoslati lehetőség biztosítása. Az *alternatív vitarendezés* (peren kívüli vitarendezés) alkalmazása kötelező érvényű.

A *megbízható bejelentők* által tett panaszokat a szolgáltatók kiemelten és késedelem nélkül kezelik. Megbízható bejelentővé a tagállamok *digitális szolgáltatási koordinátora* minősíthet szervezeteket, megadott feltételek érvényesülése mellett (*digitális szolgáltatási koordinátorokról bővebben a végrehajtásnál*).

A sorozatos jogellenes tartalmak kiszorítását célozzák a *visszaélésekkel szembeni intézkedések*: figyelmeztetést követően az online platformok felfüggesztik a szolgáltatásukat azok számára, akik gyakran tesznek közzé nyilvánvalóan jogellenes tartalmat. Ugyanez a szabály érvényes azokra a bejelentőkre, amelyek vagy akik gyakran tesznek megalapozatlan panaszokat.

A platformok a *bűncselekmény* gyanúját kötelesek jelenteni: amennyiben megalapozott információ áll rendelkezésre súlyos, emberi életet vagy biztonságot fenyegető bűncselekményről, vagy annak valószínűsíthető elkövetéséről, a szolgáltatók haladéktalanul tájékoztatják a tagállamok hatóságait.

A *kereskedők nyomon követhetőségét* szolgálja az a rendelkezés, amely előírja, hogy a platformokon kizárólag olyan viszonteladók értékesíthetik a termékeiket és szolgáltatásaikat, amelyek adataival (név, cím, email, kereskedő bankszámlájának adatai, tanúsítvány arról, hogy a kereskedő az uniós szabályoknak megfelelő árut kínál eladásra, stb.) a szolgáltató rendelkezik.

Az online platformok *kibővített átláthatósági jelentést* készítenek, amely tartalmazza – többek között – az alternatív vitarendezés adatait, a sorozatos jogellenes tartalmakat érintő információkat. A szolgáltatók kötelesek félévente közzé tenni, hogy a tagállamokban hány aktív felhasználóval rendelkeznek.

Az *online hirdetések* esetében elvárás, hogy a hirdetések egyértelműen beazonosíthatóak legyenek, akárcsak a hirdetések feladói.

4. Az online óriásplatformokra vonatkozó további kötelezettségek a rendszerszintű kockázatok kezelése érdekében (25–33. cikk) a legteljesebb szabályozásokat megfogalmazó szakasz. A jogi norma azokra a szolgáltatókra terjed ki, amelyek legalább 45 millió aktív felhasználóval rendelkeznek az Unióban.

Az óriásplatformok *kockázatértékelést* készítenek a DSA értelmében: a szolgáltatók évente egyszer azonosítják és elemzik azokat a rendszerükből fakadó egyedi kockázatokat, amelyek összefüggésben állnak a jogellenes tartalmakkal, negatívan befolyásolják az alapvető jogokat (tekintettel a magán- és a családi életre, a véleménynyilvánítás szabadságára, az információszabadságra, a megkülönböztetés tilalmára, illetve a gyermekek jogaira), és a szolgáltatás tudatos manipulálásával hozhatóak kapcsolatba. Az elemzésen és publikáláson túl a szolgáltatók a *beazonosított kockázatok csökkentése érdekében hatékony lépéseket tesznek*. A Bizottság általános iránymutatást adhat ki a kockázatcsökkentés érdekében.

Az óriásplatformokat legalább évente egyszer független *ellenőrző szervek vizsgálják át*, a vizsgálat során monitorozzák az előírt köteleességek betartását, az eredményről jelentést készítenek. A feltárt hiányosságokat az óriásplatformok figyelembe veszik, a hibákat korrigálják.

A DSA átlátható és felhasználóbarát *ajánlórendszerek*⁵² alkalmazását írja elő. A szolgáltatók biztosítják, hogy az ajánlórendszerek paramétereit a felhasználók egyénileg beállíthatják. Több ajánlórendszer használata esetén a felhasználók számára a szolgáltatók felkínálják a választás lehetőségét.

Az online hirdetésekre vonatkozó halmozott elvárás, hogy az óriásplatformok a felhasználói program interfészen keresztül állítsák össze az adattárban szereplő információkat (hirdetés tartalma, hirdetés időtartama, stb.) és a hirdetés utolsó megjelenésétől számítva egy évig tegyék közzé. A hirdetéssel elért felhasználók adatai anonimok maradnak.

Az óriásplatformok a jogszabályi előírások ellenőrzése érdekében biztosítják a tagállamok digitális szolgáltatási koordinátorainak vagy a Bizottságnak a megfelelő tájékoztatást; egyben az *ellenőrzött kutatók* számára hozzáférést nyújtanak adatokhoz, tudományos céllal.

A német és osztrák szabályozásban is megjelenő vezető kinevezése a DSA szabályozásába is beépült. A megfelelési vezető garantálja, hogy a szolgáltató a jogszabályi előírást betartja.

Ezen felül az óriásplatformok *kibővített átláthatósági jelentést készítenek*, a jelentéskészítés gyakorisága is sűrűbb, mint alapesetben, a jogszabálytervezet félévben határozza meg az intervallumot.

A DSA **végrehajtása** során a tagállamok kijelölnek egy vagy több felelős hatóságot, ezek közül egyet *digitális szolgáltatási koordinátornak* minősítenek. A koordinátor hatáskörébe összpontosul a végrehajtás és a nemzeti szintű koordináció. A koordinátor pártatlanul és átláthatóan látja el feladatát (41. cikk). A jogszabály létrehozta a Digitális Szolgáltatások Európai Testületét, a koordinátorok független, a közvetítő szolgáltatók felügyeletével foglalkozó tanácsadó szervét. A Testület tanácsokkal látja el a Bizottságot.

Joghatósággal a közvetítő szolgáltató üzleti tevékenységének fő helye szerinti tagállam rendelkezik. Amennyiben a szolgáltató nem rendelkezik uniós telephellyel, a jogi képviselő telep- vagy lakhelyét szükséges figyelembe venni.

A DSA **szankciót** is rendel a jogszabály végrehajtásához, a bírság maximális összege nem haladhatja meg az érintett közvetítő szolgáltató éves jövedelmének vagy árbevételének 6 %-át. A szankciók eltérő mértékűek, a bírság összegét az elkövetett jogellenes magatartás súlya határozza meg.

A fenti szabályok összegzését az alábbi táblázat tartalmazza:

	1. Közvetítői szolgáltatások (<i>halmozott kötelezettségek</i>)	2. Tárhely-szolgáltatás (<i>halmozott kötelezettségek</i>)	3. Online platformok (<i>halmozott kötelezettségek</i>)	4. Nagyon nagy platformok (<i>halmozott kötelezettségek</i>)
Átláthatósági jelentéstétel	•	•	•	•
Az alapvető jogok kellő figyelembevételén alapuló szolgáltatási feltételek	•	•	•	•

⁵² Az ajánlórendszerek alkalmazásával a felhasználóknak egyedi tartalmat kínál fel a szolgáltató. A különböző adatok gyűjtéséből – keresési adatok, vásárlási adatok, stb. – a szolgáltatók olyan személyre szabott ajánlatokat nyújtanak, amelyek a felhasználó számára érdekes lehet.

	1. Közvetítői szolgáltatások (<i>halmozott kötelezettségek</i>)	2. Tárhelyszolgáltatás (<i>halmozott kötelezettségek</i>)	3. Online platformok (<i>halmozott kötelezettségek</i>)	4. Nagyon nagy platformok (<i>halmozott kötelezettségek</i>)
Együttműködés tagállami hatóságokkal végzések/határozatok alapján	•	•	•	•
Kapcsolattartási pontok és szükség esetén jogi képviselő	•	•	•	•
Bejelentési-cselekvési mechanizmus, a felhasználók tájékoztatására irányuló kötelezettség		•	•	•
Panaszkezelési és jogorvoslati mechanizmus, alternatív vitarendezés			•	•
Megbízható bejelentők			•	•
Visszaélésszerű bejelentések és viszontbejelentések elleni intézkedések			•	•
Harmadik fél szolgáltatók átvilágítása („Ismerd az üzleti ügyfeledet”)			•	•
Az online hirdetések átláthatóságának biztosítása a felhasználók számára			•	•
Bűncselekmények bejelentése			•	•
Kockázatkezelési kötelezettségek, jogszabály-megfelelési felelős				•
Külső kockázat-ellenőrzés és nyilvános elszámoltathatóság				•
Az ajánlórendszerek átláthatósága és választási lehetőség a felhasználók számára az információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatban				•
Adatok megosztása a hatóságokkal és a kutatókkal				•
Magatartási kódexek				•
Együttműködés a válságreakálás terén				•

1. táblázat. Forrás: Európai Bizottság

A digitális piacokról szóló jogszabály tervezete (DMA)

A jogszabálytervezet a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabállyal egy időben készült el. A tervezet célja, hogy szabályozza a jelentős gazdasági erővel rendelkező online platformokat, amelyek erős közvetítői pozícióval bírnak – vagyis kellően jelentős számú fogyasztóval és kereskedővel rendelkeznek –, valamint piaci pozíciójuk meghatározó.

A DMA további célkitűzése, hogy csökkentse az üzleti felhasználók kiszolgáltatottságát, elősegítse a szektorban a tisztességes versenyen alapuló innovációt, a fogyasztók számára jobb minőségű és szélesebb kínálatot nyújtson kedvezőbb árak mellett.

A tervezet átveszi a kommunikációelméletben használt **kapuőr** fogalmat. A kommunikációelméletben a kapuőrök megszűrnek és továbbítják a beérkező információkat, ezzel jelentős véleményformáló erőre tesznek szert. A jogszabály az elképzelések szerint azokra a szolgáltatókra terjed ki, akiket kapuőröknek minősítenek.

A **kapuőrré minősítéshez három kritérium** teljesülése szükséges az alábbi szempontok mentén: a szolgáltatás jellege, a vállalat piaci értéke, a felhasználók száma. A szolgáltatás jellegét tekintve kapuőrnek minősíthető az *alapvető platformszolgáltatás*, amely az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- online közvetítő szolgáltatás;
- online keresőprogram;
- online közösségi hálózati szolgáltatás;
- videomegosztóplatform-szolgáltatás;
- számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatás;
- operációs rendszer;
- felhőszolgáltatás;
- hirdetési szolgáltatás.

A kapuőrré minősítés másik feltétele, hogy a vállalat megfeleljen bizonyos gazdasági elvárásoknak, vagyis rendelkezzen jelentős piaci értékkel. A feltétel szerint kapuőrnek minősül az a vállalkozás, amelynek az éves forgalma az elmúlt három évben legalább 6,5 milliárd euró az EGT-ben⁵³; vagy a vállalkozás átlagos tőkepiaci vagy ekvivalens valódi piaci értéke az elmúlt év során meghaladta a 65 milliárd eurót, valamint legalább három tagállamban nyújt platformszolgáltatást.

A felhasználók terén feltétel a havi 45 millió aktív végfelhasználó, valamint 10 ezer üzleti felhasználó regisztrálása az Unió területén.

A jogszabálytervezet szerint telephelyétől függetlenül valamennyi, az uniós piacon szolgáltatást kínáló szervezetre vonatkozik a jogi norma hatálya. A kapuőri szerepet ellátó szolgáltatókra kötelezettségek és tiltások vonatkoznak, a kötelezettségek közé tartozik:

- biztosítják az átjárhatóságot a saját szolgáltatásuk és a harmadik fél által kínált szolgáltatás között bizonyos esetekben;
- a felhasználók számára biztosítják a hozzáférést azokhoz az adatokhoz, amelyek a platform használata során keletkeznek;

⁵³ Európai Gazdasági Térség. Tagjai a tagállamokon felül Izland, Liechtenstein, Norvégia, a személyek szabad mozgása vonatkozásában szerződés áll fenn Svájjal.

- a hirdetőik számára elérhetővé teszik azokat az eszközöket és információkat, amelyek a hirdetések ellenőrzését szolgálják önállóan;
- lehetőséget kínálnak az üzleti felhasználóknak arra, hogy a platformon kívül hirdessék a szolgáltatásaikat és szerződést kössenek ügyfeleikkel.

A jogszabályban megfogalmazott tiltások közé tartozik, hogy a kapuőrök:

- az általuk kínált termékeket és szolgáltatásokat nem sorolhatják előrébb a felületükön a hasonló, eladásra kínált áruk között;
- nem gördíthetnek akadályt a vásárlók elé, hogy felvegyék a kapcsolatot a platformon kívüli vállalkozásokkal;
- a gyárilag telepített szoftverek és alkalmazások törlését nem akadályozhatják meg⁵⁴.

A tagállamok saját hatáskörbe tartozó intézkedésekkel nem róhatnak további kötelezettséget a kapuőrökre annak érdekében, hogy garantálják a megtámadható és méltányos piacokat, valamint a jogszabállyal ellentétes nemzeti határozatokat sem hozhatnak. Ez alól kivételek az egyéb jogos közérdeket szolgáló jogszabályok.

Szabálysértés esetén bírság szabható ki, a bírság maximális összege a kapuőr előző pénzügyi évében realizált teljes forgalom 10%-a.

Az Európai Bizottság nem nevezett meg konkrét szolgáltatókat, amelyekre a DMA hatálya kiterjed. A tervezet hatálya nagy valószínűséggel olyan szolgáltatókra vonatkozik, mint az Amazon Marketplace, a Google vagy az Apple App áruházak (online közvetítő szolgáltatás); a Google Kereső (online keresőprogram), a Facebook (online közösségi hálózati szolgáltatás); a YouTube (videomegosztóplatform-szolgáltatás); a Facebook Messenger (számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatás); Apple iOS (operációs rendszer); a Microsoft Azure (felhőszolgáltatás); valamint a Google AdSense (hirdetési szolgáltatás)⁵⁵.

⁵⁴ Európai Bizottság: A digitális piacokról szóló jogszabály: a tisztességes és nyitott digitális piacokért. In.: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-markets-act-ensuring-fair-and-open-digital-markets_hu [Letöltés: 2021. április 9.]

⁵⁵ Alexandre de Stree: Digital Markets Act: Policy Choices and Conditions for Success. In.: <https://promarket.org/2021/01/13/digital-markets-act-explainer-european-regulation-big-tech/> [Letöltés: 2021. április 27.]

MELLÉKLET: A NETZDG HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ SZOLGÁLTATÓK JELENTÉSEINEK ELÉRHETŐSÉGE (VÁLOGATÁS)

Facebook (2018-):

<https://hu-hu.facebook.com/help/1057152381103922>

Google+ (2018-2019):

<https://transparencyreport.google.com/netzdg/googleplus>

Instagram (2019-):

<https://hu-hu.facebook.com/help/instagram/130785144276082>

Reddit (2019-):

<https://reddit.zendesk.com/hc/en-us/articles/360045289772-Germany-Network-Enforcement-Act-NetzDG-Reporting>

TikTok (2019-):

<https://newsroom.tiktok.com/safety/resources/netzdg?lang=de-DE&appLaunch=web>

Twitter (2018-):

<https://transparency.twitter.com/en/reports/countries/de.html>

YouTube (2018-):

<https://transparencyreport.google.com/netzdg/youtube>

FELHASZNÁLT IRODALOM

Jogforrások

Németország:

German Criminal Code. In.: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/ [Utolsó törvénymódosítás: 2019. június 19.]

Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (Netzwerkdurchsetzungsgesetz - NetzDG). In.: <https://www.gesetze-im-internet.de/netzdg/BJNR335210017.html> [Utolsó törvénymódosítás: 2021. március 30.]

Telemediengesetz (TMG). In.: <http://www.gesetze-im-internet.de/tmg/BJNR017910007.html> [Utolsó törvénymódosítás: 2021. március 30.]

Franciaország:

Proposition de loi n° 388, adoptée par l'Assemblée nationale, en nouvelle lecture, visant à lutter contre les contenus haineux sur internet. In.: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/textes/115t0388_texte-adopte-seance#B2298414350 [Letöltés: 2021. április 30.]

Décision n° 2020-801 DC du 18 juin 2020. In.: <https://www.conseil-constitutionnel.fr/decision/2020/2020801DC.htm> [Letöltés: 2021. április 7.]

766 du 24 juin 2020 visant à lutter contre les contenus haineux sur internet. NOR: JUSX1913052L,
ELI: <https://www.legifrance.gouv.fr/eli/loi/2020/6/24/JUSX1913052L/jo/texte> [Letöltés: 2021. április 7.]

European Commission C(2019)8585/F1 határozat.

In.: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2019\)8585&lang=hu](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2019)8585&lang=hu) [Letöltés: 2021. április 20.]

Ausztria:

148. Bundesgesetz, mit dem Maßnahmen zur Bekämpfung von Hass im Netz getroffen werden (Hass-im-Netz-Bekämpfungsgesetz – HiNBG) In.: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblAuth/BGBLA_2020_I_148/BGBLA_2020_I_148.html [Letöltés: 2021. május 3.]

Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Kommunikationsplattformen-Gesetz – KoPl-G) StF: BGBl. I Nr. 151/2020 In.: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20011415> [Letöltés: 2021. április 17.]

Európai Unió:

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól ("Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv") In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0031&from=EN> [Letöltés: 2021. április 20.]

Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (digitális piacokról szóló jogszabály) COM/2020/842 final.

In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?qid=1608116887159&uri=COM%3A2020%3A842%3AFIN> [Letöltés: 2021. április 6.]

Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról. COM/2020/825 final. In.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1608117147218&uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN> [Letöltés: 2021. április 6.]

Tanulmányok és egyéb felhasznált irodalom

Bericht der Bundesregierung zur Evaluierung des Netzwerkdurchsetzungsgesetzes. Deutscher Bundestag. Drucksache 19/22610. 10.09.2020.

In.: <https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/226/1922610.pdf> [Letöltés: 2021. április 20.]

Bodzási Balázs: Új osztrák törvények az Interneten megjelenő jogsértő tartalmakkal szembeni fellépés eszközeiről. In.: <https://jogaszegylet.hu/jogelet/uj-osztrak-torvenyek-az-interneten-megjeleno-jogserto-tartalmakkal-szembeni-fellepes-eszkozeirol/> [Letöltés: 2021. május 3.]

Bundesamt für Justiz: Häufig gestellte Fragen. In.: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/NetzDG/Fragen/FAQ_node.html#faq10018936 [Letöltés: 2021. április 22.]

Bundesamt für Justiz: Bundesamt für Justiz erlässt Bußgeldbescheid gegen Facebook. In.: <https://www.bundesjustizamt.de/DE/Presse/Archiv/2019/20190702.html> [Letöltés: 2021. április 22.]

Datareportal: Digital 2021 – Austria. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-austria> [Letöltés: 2021. április 21.]

Datareportal: Digital 2021 – France. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-france> [Letöltés: 2021. április 21.]

Datareportal: Digital 2021 – Germany. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-germany> [Letöltés: 2021. április 21.]

Danya He: Governing Hate Content Online: How the Rechtsstaat Shaped the Policy Discourse on the NetzDG in Germany. In.: International Journal of Communication 14(2020) In.: <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/14213/3150> [Letöltés: 2021. április 9.]

Európai Bizottság: A digitális korra felkészült Európa. In.: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_hu [Letöltés: 2021. április 20.]

Európai Bizottság: A digitális piacokról szóló jogszabály: a tisztességes és nyitott digitális piacokért. In.: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-markets-act-ensuring-fair-and-open-digital-markets_hu [Letöltés: 2021. április 9.]

Európai Bizottság: E-kereskedelemről szóló irányelv. In.: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/e-commerce-directive> [Letöltés: 2021. április 12.]

Európai Bizottság: Szövetségi törvénytervezet a kommunikációs platformok felhasználóinak védelmét szolgáló intézkedésekről (a kommunikációs platformokról szóló törvény - KoPI-G). Értesítés száma: 2020/544/A (Ausztria). In.: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/hu/index.cfm/search/?trisaction=search.detail&year=2020&num=544&mLang=HU> [Letöltés: 2021. április 20.]

European Commission: e-Commerce Directive. In.: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/e-commerce-directive> [Letöltés: 2021.03.11.]

European Parliament: Online Platforms' Moderation of Illegal Content Online. Law, Practices and Options for Reform European Parliament. 2020. In.: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652718/IPOL_STU\(2020\)652718_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652718/IPOL_STU(2020)652718_EN.pdf) [Letöltés: 2021. március 19.]

European Parliamentary Research Service: Digital services act. In.: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654180/EPRS_STU\(2020\)654180_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654180/EPRS_STU(2020)654180_EN.pdf) [Letöltés: 2021. április 20.]

Eurostat: Individuals - internet activities. ISOC_CI_AC_I. [Utolsó frissítés: 2021. február 8.]

Eurostat: Individuals - internet use. ISOC_CI_IFP_IU. [Utolsó frissítés: 2021. február 8.]

Eurostat: Population on 1 January by age and sex. DEMO_PJAN. [Utolsó frissítés: 2021. április 27.]

dr. Gyekiczky Tamás: Jogrendszerek a Digitális Társadalomban – VIII. In.: <https://jogaszvilag.hu/vilagjogasz/jogrendszerek-a-digitalis-tarsadalomban-viii/> [Letöltés: 2021. április 22.]

Amélie Heldt: Germany is amending its online speech act NetzDG... but not only that. Internet Policy Review. April 2020. In.: <https://policyreview.info/articles/news/germany-amending-its-online-speech-act-netzdg-not-only/1464> [Letöltés: 2021. április 20.]

dr. Horváth Katalin: A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet (DSA): új jogszabályi környezet a platformgazdaság számára. 2020. In.: <https://www.jogforum.hu/blog/11/233> [Letöltés: 2021. április 25.]

Imre Melinda: Az internet-szolgáltatók felelősségének szabályozása a szerzői jogot sértő tartalmak tekintetében. In.: Iustum Aequum Salutare II. 2006/1–2. http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/200612sz/2006_1-2_2disser2.pdf

Kelemen Linda: A közösségi platformok szabályozása az Európai Unióban. In.: https://nmhh.hu/cikk/218445/A_kozossegi_platformok_szabalyozasa_az_Europai_Unioban [Letöltés: 2021. április 28.]

Koltay András: A social media platformok jogi státusa a szólásszabadság nézőpontjából. In.: <https://media-tudomany.hu/archivum/a-social-media-platformok-jogi-statusa-a-szolasszabadsag-nezopontjabol/> [Letöltés: 2021. április 5.]

Jacob Mchangama, Natalie Alkiviadou: The Digital Berlin Wall: How Germany (accidentally) Created a Prototype for Global Censorship – Act Two. Justita, September 2020. In.: https://justitia-int.org/wp-content/uploads/2020/09/Analyse_Cross-fertilizing-Online-Censorship-The-Global-Impact-of-Germanys-Network-Enforcement-Act-Part-two_Final-1.pdf [Letöltés: 2021. március 30.]

Nagy Krisztina: Facebook files – gyűlöletbeszéd törölve? A közösségimédia-platformok tartalom-ellenőrzési tevékenységének alapjogi vonatkozásai. In.: Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog – A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása. Szerk: Polyák Gábor. Budapest, 2020. URI <http://pea.lib.pte.hu/handle/pea/23431>

Online hate in France - the ‘Avia Law’: The end of an intensive legislative saga. In.: https://www.epra.org/news_items/online-hate-in-france-the-law-avia-an-intensive-legislative-saga-for-a-heavily-censored-law [Letöltés: 2021. május 3.]

Alexandre de Streel: Digital Markets Act: Policy Choices and Conditions for Success. In.: <https://promarket.org/2021/01/13/digital-markets-act-explainer-european-regulation-big-tech/> [Letöltés: 2021. április 27.]

Soós Eszter Petronella: Francia gyűlölet-ellenes törvény: ellenállt az Alkotmánytanács. In.: <https://tev.hu/francia-gyulolet-ellenes-torveny-ellenallt-az-alkotmanytanacs> [Letöltés: 2021. április 28.]

Soós Eszter Petronella: Párizs törvénnyel lépne fel az online gyűlölet ellen. In.: <https://tev.hu/parizs-torvennyel-lepne-fel-az-online-gyulolet-ellen/> [Letöltés: 2021. április 30.]

Zódi Zsolt: A jog és a kód. In.: Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog – A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása. Szerk: Polyák Gábor. Budapest, 2020. URI <http://pea.lib.pte.hu/handle/pea/23431>

Ábrák

1. ábra

Datareportal: Digital 2021 – Germany. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-germany> [Letöltés: 2021. április 21.]

2-5. ábra

Bericht der Bundesregierung zur Evaluierung des Netzwerkdurchsetzungsgesetzes. Deutscher Bundestag. Drucksache 19/22610. 10.09.2020. In.: <https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/226/1922610.pdf>. [Letöltés: 2021. április 20.]

6. ábra

Datareportal: Digital 2021 – France. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-france> [Letöltés: 2021. április 21.]

7. ábra

Datareportal: Digital 2021 – Austria. In.: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-austria> [Letöltés: 2021. április 21.]

8. *ábra*

Eurostat: Population on 1 January by age and sex. DEMO_PJAN. [Utolsó frissítés: 2021. április 27.]

Eurostat: Individuals - internet activities. isoc_ci_ac_i [Utolsó frissítés: 2021. június 6.]

9. *ábra*

Európai Bizottság: A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály: biztonság és elszámoltathatóság az online környezetben. In.: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment_hu [Letöltés: 2021. április 9.]

Táblázat

1. *táblázat.*

Európai Bizottság: A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály: biztonság és elszámoltathatóság az online környezetben. In.: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment_hu [Letöltés: 2021. április 9.]

AJÁNLÓ

A Képviselői Információs Szolgálat háttéranyagai a digitalizációról (2017–2021)

Simsa Tünde: A könnyűzenei piac átalakulása. Infojegyzet 2017/50.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_50_konnyuzene_tamogatasa.pdf/f1462b6e-4ffe-4e97-b41d-6c5fbbbbaa067

dr. Samu Nagy Dániel: Internetes hálózatszemlegesség. Infojegyzet 2017/58.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_58_netsemlegesseg.pdf/bc6e48cc-2507-48d5-83f1-4a25deb1e5dd

Vajda Adrienn: Információs önrendelkezési jog 2. Infojegyzet 2018/4.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1479843/Infojegyzet_2018_4_informacios_onrendelkezes.pdf/fb66b8d9-9ffa-f640-cba5-11eb32140550

dr. Samu-Nagy Dániel: Határokon átnyúló online vásárlások korlátozása. Infojegyzet 2018/16.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1479843/Infojegyzet_2018_16_online_vasarlasok.pdf/30cb3840-ce50-2525-5301-54c111e7de3d

Holle Alexandra: Oktatás és digitalizáció. Infojegyzet 2018/23.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1479843/Infojegyzet_2018_23_oktatas_es_digitalizacio.pdf/c1d478b8-d7bb-bc21-52ff-f852332107a4

B. Müller Tamás: Kiberfenyegetések és kibervédelem. In.: Infokörkép, 2019. Országgyűlés Hivatala, 2019.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1828247/Infokorkep_2019_egyoldalas_nyomtatashoz.pdf/08340fb3-243b-ce85-3fad-a86964334638

Horváth Irén: Adatgazdaság. In.: Infokörkép, 2019. Országgyűlés Hivatala, 2019.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1828247/Infokorkep_2019_egyoldalas_nyomtatashoz.pdf/08340fb3-243b-ce85-3fad-a86964334638

Kardos Krisztina: A negyedik ipari forradalom. In.: Infokörkép, 2019. Országgyűlés Hivatala, 2019.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1828247/Infokorkep_2019_egyoldalas_nyomtatashoz.pdf/08340fb3-243b-ce85-3fad-a86964334638

dr. Samu Nagy Dániel: Okosvárosok. In.: Infokörkép, 2019. Országgyűlés Hivatala, 2019.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1828247/Infokorkep_2019_egyoldalas_nyomtatashoz.pdf/08340fb3-243b-ce85-3fad-a86964334638

Simsa Tünde: Nyilvánosság 2.0 – a tömegkommunikáció átalakulása. In.: Infokörkép, 2019. Országgyűlés Hivatala, 2019.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1828247/Infokorkep_2019_egyoldalas_nyomtatashoz.pdf/08340fb3-243b-ce85-3fad-a86964334638

Vajda Adrienn: Elektronikus szavazás. In.: Infokörkép, 2019. Országgyűlés Hivatala, 2019.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1828247/Infokorkep_2019_egyoldalas_nyomtatashoz.pdf/08340fb3-243b-ce85-3fad-a86964334638

dr. Draskovich Edina: Egy éves az általános adatvédelmi rendelet (GDPR). Infojegyzet 2019/10.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1789217/Infojegyzet_2019_10_GDPR.pdf/0dbb4b10-321a-c361-2e2f-3a5e7526e26f

Rajczy István: Mesterséges intelligencia. Infojegyzet 2019/11.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1789217/Infojegyzet_2019_11_mesterseges_intelligencia.pdf/6ec90247-a26c-30ed-be63-c4e3f052b835

B. Müller Tamás: Kiberhadviselés és katonai kibervédelem. Infojegyzet 2019/49.

https://www.parlament.hu/documents/10181/1789217/Infojegyzet_2019_49_Kiberhadviseles.pdf/11686cc6-54a5-8388-87db-54233ab8a32d?t=1573810309857

dr. Samu Nagy Dániel: Fogyasztóvédelem az online térben. Infojegyzet 2020/69.

https://www.parlament.hu/documents/10181/4464848/Infojegyzet_2020_69_fogyasztovedelem_az_online_terben.pdf/ab093d6d-7bbf-597d-899d-f6d80a5ed6bb?t=1604040910457

Csákó Beáta: Telemedicina. Infojegyzet 2020/81.

https://www.parlament.hu/documents/10181/4464848/Infojegyzet_2020_81_telemedicina.pdf/26678aac-8d7c-8631-11cf-1cc93332435a?t=1605857740475

dr. Samu Nagy Dániel: A sötét web. Infojegyzet 2021/14.

https://www.parlament.hu/documents/10181/39233854/Infojegyzet_2021_14_sotet_web.pdf/552725b6-8825-da0b-8560-5e1ead15f1a0?t=1618556841167

Rajczy István: Digitális pénzek. Infojegyzet 2021/43.

https://www.parlament.hu/documents/10181/39233854/Infojegyzet_2021_43_digitalis_penze_k.pdf/18e3a7d3-711f-9a9d-0a94-ea1d7b877ddf?t=1622619117258